

SEANCE DU MARDI 26 MAI 1981
VERGADERING VAN DINSDAG 26 MEI 1981ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1521.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 1521.

COMMUNICATIONS:

Page 1521.

Dépenses en marge du budget.

Conférence internationale du Travail.

DECES D'UN ANCIEN SENATEUR:

Page 1521.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1981.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1980.

Discussion générale (suite). — *Orateurs*: MM. J. Wathélet, De Clercq, Kevers, Mme Remy-Oger, M. Deleeck, M. le Président, MM. Humblet, Vangeel, Conrotte, Waltniel, de Seranno, M. De Wulf, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 1522.

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1981.

Discussion et vote des articles, p. 1533.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1980.

Discussion et vote des articles, p. 1535.

Projet de loi ajustant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980.

Discussion et vote des articles, p. 1535.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1521.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1521.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 1521.

Uitgaven buiten de begroting.

Internationale Arbeidsconferentie.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR:

Bladzijde 1521.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1981.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1980.

Algemene bespreking (voortzetting). — *Sprekers*: de heren J. Wathélet, De Clercq, Kevers, mevrouw Remy-Oger, de heer Deleeck, de Voorzitter, de heren Humblet, Vangeel, Conrotte, Waltniel, De Seranno, de heer De Wulf, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 1522.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1981.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1533.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1980.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1535.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1535.

Projet de loi ajustant le budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1980.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Waltniel, de Bruyne, M. Vandeputte, ministre des Finances, p. 1538.

Discussion et vote des articles, p. 1540.

Projet de loi portant approbation de la Convention relative à Eurodif, et de l'Annexe, signées à Paris le 20 mars 1980.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1540.

Projet de loi portant approbation de l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le gouvernement de la Malaisie relatif à l'encouragement et à la protection réciproques des investissements, signé à Kuala Lumpur le 22 novembre 1979.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. de Bruyne, rapporteur, M. Vandeputte, ministre des Finances, p. 1540.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1541.

Projet de loi portant approbation de la Convention entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république unie du Cameroun en matière de promotion et de protection réciproques des investissements, signée à Bruxelles le 27 mars 1980.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1541.

Projet de loi modifiant l'article 17, § 4, de la loi du 7 juillet 1970, concernant la structure de l'enseignement supérieur, tel qu'il a été modifié par la loi du 18 février 1977.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1541.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1542.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 1542.

Le gouvernement. — Projet de loi relatif à l'amélioration du revenu agricole par une adaptation de l'aide en matière financière.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 1542.

Mme Staels-Dompas:

1° Proposition de loi modifiant l'article 1er, 1°, de la loi du 10 avril 1973 accordant des crédits d'heures aux travailleurs en vue de leur promotion sociale;

2° Proposition de loi modifiant les articles 1er et 2 de la loi du 1er juillet 1963 portant instauration de l'octroi d'une indemnité de promotion sociale.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Waltniel, de Bruyne, de heer Vandeputte, minister van Financiën, blz. 1538.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1540.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst met betrekking tot Eurodif, en van de Bijlage, ondertekend te Parijs op 20 maart 1980.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1540.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Akkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Maleisië betreffende de aanmoediging en de wederzijdse bescherming van investeringen, ondertekend te Kuala Lumpur op 22 november 1979.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heer de Bruyne, rapporteur, de heer Vandeputte, minister van Financiën, blz. 1540.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1541.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de verenigde republiek Kameroen betreffende de wederzijdse aanmoediging en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 27 maart 1980.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1541.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 17, § 4, van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, zoals het is gewijzigd door de wet van 18 februari 1977.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1541.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1542.

ONTWERP VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1542.

De regering. — Ontwerp van wet houdende verbetering van het inkomen in de landbouw door een aanpassing van de financiële tegemoetkoming.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1542.

Mevrouw Staels-Dompas:

1° Voorstel van wet tot wijziging van artikel 1, 1°, van de wet van 10 april 1973 waarbij aan de werknemers kredieten worden toegekend met het oog op hun sociale promotie;

2° Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 1 en 2 van de wet van 1 juli 1963 houdende toekenning van een vergoeding van sociale promotie.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Mesotten et Bogaerts, secrétaires, prennent place au bureau.

De heer Mesotten en Bogaerts, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

Mme Pétry, MM. Lindemans, Lambiotte et Van den Eynden (pour ce dernier jusqu'au 6 juin), en mission à l'étranger; Descamps et Dalem en raison d'autres devoirs; Belot, pour des raisons familiales; Goossens, en raison d'obligations universitaires (jusqu'au 12 juin), demandent un congé.

Vragen verlof: mevrouw Pétry, de heren Lindemans, Lambiotte en Van den Eynden (voor deze laatste tot 6 juni), met opdracht in het buitenland; Descamps en Dalem, wegens andere plichten; Belot, wegens familiale redenen; Goossens, wegens universitaire verplichtingen (tot 12 juni).

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

Mme Maes-Vanrobaeys, à l'étranger; MM. Hostekint, Nutkewitz et Dulac, en raison d'autres devoirs; Payfa, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

Afwezig met bericht van verhinderd: mevrouw Maes-Vanrobaeys, in het buitenland; de heren Hostekint, Nutkewitz en Dulac, wegens andere plichten; Payfa, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par message du 21 mai 1981, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Contenant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1981;

Bij boodschappen van 21 mei 1981, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Houdende de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1981;

2° Ajustant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1980;

2° Houdende aanpassing van de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1980;

— Inscrits à l'ordre du jour.

Op de agenda geplaatst.

3° Instituant un testament à forme internationale et modifiant diverses dispositions relatives au testament;

3° Tot invoering van een testament in de internationale vorm en tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het testament;

4° Portant approbation de la Convention portant loi uniforme sur la forme d'un testament international et de l'annexe, faites à Washington le 26 octobre 1973.

4° Houdende goedkeuring van het Verdrag houdende eenvormige wet nopens de vorm van een internationaal testament en van de bijlage, opgemaakt te Washington op 26 oktober 1973.

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Par messages du même jour, la même assemblée fait connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Ajustant le budget du ministère de l'Agriculture de l'année budgétaire 1980;

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Landbouw voor het begrotingsjaar 1980;

2° Contenant le budget du ministère de l'Agriculture de l'année budgétaire 1981.

2° Houdende de begroting van het ministerie van Landbouw voor het begrotingsjaar 1981.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Uitgaven buiten de begroting — Dépenses en marge du budget

De Voorzitter. — In uitvoering van artikel 24, tweede lid, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, zendt de Eerste minister, bij dienstbrief van 22 mei 1981, aan de Senaat exemplaren over van de beraadslaging (nr. 2776), door de Ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

En application de l'article 24, alinéa 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le Premier ministre transmet au Sénat, par dépêche du 22 mai 1981, des exemplaires de la délibération (n° 2776), prise par le Conseil des ministres et relative à des dépenses faites en marge du budget.

— Verwezen naar de commissie voor de Financien.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de Eerste minister akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au Premier Ministre.

Conférence internationale du Travail

Internationale Arbeidsconferentie

M. le Président. — Par dépêche du 21 mai 1981, le ministre des Affaires étrangères transmet au Sénat le texte:

1. De la Convention n° 152 et de la Recommandation n° 160 concernant la sécurité et l'hygiène du travail dans les manutentions portuaires;

2. De la Convention n° 153 et de la Recommandation n° 161 concernant la durée du travail et les périodes de repos dans les transports routiers;

adoptées par la Conférence internationale du Travail, au cours de sa 65e session tenue à Genève du 6 au 27 juin 1979.

Bij dienstbrief van 21 mei 1981, zendt de minister van Buitenlandse Zaken aan de Senaat de tekst:

1. Van het Verdrag nr. 152 en van de Aanbeveling nr. 160 betreffende de arbeidsveiligheid en gezondheid in havenarbeid;

2. Van het Verdrag nr. 153 en van de Aanbeveling nr. 161 betreffende de arbeidsduur en de rusttijden in het wegvervoer; aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 65e zitting, gehouden te Genève van 6 tot 27 juni 1979.

Cette communication est conforme aux dispositions de l'article 19, §§ 5 et 6, de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, amendée en 1946 et approuvée par le Parlement par la loi du 3 décembre 1947 (*Moniteur belge* du 3 juin 1948).

Deze mededeling is in overeenstemming met de bepalingen van artikel 19, §§ 5 en 6, van de Oprichtingsakte van de Internationale Arbeidsorganisatie, geamendeerd in 1946 en door het Parlement goedgekeurd bij de wet van 3 december 1947 (*Belgisch Staatsblad* van 3 juni 1948).

Les textes des conventions et des recommandations annexés à la déclaration gouvernementale sont déposés au greffe du Sénat, où les membres peuvent en prendre connaissance.

De teksten van de verdragen en van de aanbevelingen die bij de regeringsverklaring waren gevoegd, liggen ter inzage van de belangstellende leden op de griffie van de Senaat.

Il est donné acte de cette communication au ministre des Affaires étrangères.

Van deze mededeling wordt aan de minister van Buitenlandse Zaken akte gegeven.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR

DECES D'UN ANCIEN SÉNATEUR

De Voorzitter. — De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Devuyt, oud-senator voor het arrondissement Brussel.

Uw Voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de familie van ons betreurd gewezen medelid betuigd.

Le Sénat a appris avec un vif regret la mort de M. Devuyt, ancien sénateur de l'arrondissement de Bruxelles.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1981

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1980

Reprise de la discussion générale

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1981

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

Hervatting van de algemene beraadslaging

M. le Président. — Nous reprenons la discussion des projets de loi relatifs au budget du ministère de l'Emploi et du Travail.

Wij hervatten de behandeling van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. La parole est à M. Jacques Wathelet.

M. J. Wathelet. — Monsieur le Président, chers collègues, le document budgétaire que nous devons tenter d'apprécier aujourd'hui peut être très aisément synthétisé de la façon suivante: à la page 14, nous relevons un total de crédits de 87 milliards; aux articles 42 et 43, figurent 44 milliards de subventions à l'Office national de l'Emploi et du Chômage; à l'article 01.01, nous avons 41 milliards 682 millions de dépenses inhérentes à la résorption du chômage.

En résumé, le chômage absorbe 85 des 87 milliards consacrés à la politique de l'emploi et du travail. Ces chiffres traduisent l'incapacité prolongée des gouvernements successifs, à dominante socialiste et social-chrétienne, à faire face aux mutations de la société industrielle vers la société postindustrielle.

Il y a huit jours, l'Onem nous a fait parvenir son communiqué mensuel d'avril 1981, deuxième quinzaine; ce sont donc des chiffres récents. Ce communiqué constate une aggravation lourde de la situation, à savoir que, par rapport à la population active, le taux de chômage atteint 9,1 p.c. pour les hommes et 14,4 p.c. pour les femmes, et que par rapport au total des assurés contre le chômage, le taux de chômage atteint 13,7 p.c., soit 9,1 p.c. pour les hommes et 21,9 p.c. pour les femmes.

Par rapport à 1980, on constate une augmentation de 76 926 unités de chômeurs complets, soit 25,6 p.c. du total. Pour la première fois, il s'agit d'une forte augmentation pour les chômeurs complets du sexe masculin, c'est-à-dire 44,5 p.c. Ces chiffres et ceux du budget démontrent la faillite de votre politique.

Nous allons discuter probablement dans un court délai de ce que vous appelez le nouveau programme d'urgence du gouvernement, programme paru dans la presse bien qu'il ne nous ait pas été communiqué. Un chapitre important est consacré à la promotion de l'emploi.

M. Vanderpoorten. — C'est publié dans une presse à caractère électoral.

M. J. Wathelet. — Exactement. Je suis heureux de cette remarque; il est effectivement regrettable que ce document soit remis à bon nombre de personnes en dehors du Parlement et que ce dernier n'ait même pas la possibilité d'obtenir un texte officiel.

Si les choses sont ce que rapporte la presse, on peut constater qu'en fait, vous n'avez guère innové et que ce que vous appelez les accélérations de l'instauration du travail à temps partiel, les activations qui concernent le recyclage et la formation professionnelle ou la réorientation du cadre spécial temporaire ne touchent guère le fond du problème.

Je sais bien qu'il s'agit d'un autre débat, mais à quoi sert-il, aujourd'hui, de discuter de votre budget sans connaître avec précision votre prétendu plan d'urgence et, surtout, son évaluation?

Certes, on peut se poser à cet égard une série de questions. J'espère que les documents, tels qu'ils ont été portés à notre connaissance, correspondent exactement aux décisions que vous avez prises.

A quoi sert-il de discuter d'un budget qui ne fait place à aucune imagination, qui ne revêt aucun aspect prospectif et qui n'ouvre aucune politique? A quoi sert-il de discuter d'un document qui n'est rien d'autre que le constat d'une situation gravement détériorée? Au lieu d'agir, vous allez recommencer à vous enliser dans des tables

rondes et des parlotes inutiles! Si vous avez des idées, un programme et du courage, demandez à votre majorité les pouvoirs nécessaires et agissez! Il est grand temps.

J'ai le sentiment que vous n'avez ni programme, ni courage, sinon celui d'essayer de vous placer électoralement. Comment expliquer autrement l'attitude des présidents des partis de la majorité, socialiste ou social-chrétien, qui s'agressent sur le point de savoir qui a sauvé la sidérurgie? (*Exclamations sur les bancs socialistes.*)

M. Humblet. — Elle n'est d'ailleurs pas sauvée.

M. J. Wathelet. — Bien entendu.

M. Bailly. — En tout cas, ce n'est pas vous qui l'avez sauvée.

M. J. Wathelet. — Ce n'est certainement pas vous qui avez fait le moindre effort en faveur de la sidérurgie.

M. Bailly. — Vous n'en savez rien.

M. J. Wathelet. — Vous l'admettez quand je citerai l'un des présidents de parti qui a dit: «J'agissais dans l'ombre, mais j'ai fait 75 p.c. du nécessaire.» Un autre président de parti de la même majorité a répondu: «Vous avez pris le train en marche; vous n'étiez pas pressé.» Un troisième, ministre, est intervenu dans ce débat pour souligner qu'il avait obtenu plus pour l'outil sidérurgique de sa région électorale.

Rien n'est fait — on vient de le souligner par des exclamations —, les moyens financiers ne sont pas dégagés et la Communauté économique européenne ne s'est pas encore prononcée. Certains dans la majorité étaient même prêts à faire sauter la sidérurgie pour une tranche d'index!

Ajoutez à cela les cent questions de M. Geens, les attitudes de M. Tindemans et l'interpellation de M. Dupré à la Chambre, et vous aurez le tableau complet de cette majorité gouvernementale qui, manifestement, ne nous veut pas du bien; je parle ici du pays et de la région wallonne.

Revenons à vous, monsieur le ministre. Vous avez été, sous Martens IV, le grand négociateur de ce qu'on a appelé «l'effet équivalent». Vous avez négocié l'abrogation partielle de la loi pendant que votre Premier ministre demandait de la voter. Vous étiez bien d'accord avec lui: le «programme d'urgence» de votre gouvernement nous sera présenté sous la même réserve — c'est du moins ce qui est annoncé — d'une équivalence à découvrir par vos partenaires habituels.

Il paraît — ils ne sont pas ici pour le moment et je le regrette — que les chefs de groupe...

M. Delmotte. — Si, ils sont présents.

M. J. Wathelet. — M. Delmotte est présent et je le salue.

Les chefs de groupe, disais-je, se seraient fort énervés, voici quelques jours. Ils auraient exigé — on ne peut que les approuver — que le Parlement fût respecté. Il semblerait toutefois qu'on ne les ait guère entendus puisque vous proposez un budget dépassé par les décisions récentes de votre propre gouvernement, et puisque les décisions dépendront d'éventuelles «équivalences» avancées par vos partenaires privilégiés.

Ce qui est vrai, c'est qu'une certaine dissension est née parmi eux, ce qui pourrait contraindre le gouvernement à revenir s'expliquer devant le Parlement plus tôt qu'il ne le souhaitait. Nous vérifierons avec intérêt si celui-ci disposera en fait des mêmes droits d'amendement que vous conférez sans difficulté à ceux que vous appelez les partenaires sociaux.

Comme chacun d'entre vous, j'ai reçu la semaine dernière un document de la Cour des comptes; j'aimerais y attirer votre attention. Il s'agit d'une communication relative à la gestion paritaire des organismes de sécurité sociale face aux interventions croissantes du Trésor public. Cette communication pose une question fondamentale: peut-on continuer à tolérer que les pouvoirs publics n'aient aucun pouvoir de décision là où ils interviennent à concurrence des quatre cinquièmes, par exemple pour l'Onem, la part des employeurs et des travailleurs étant seulement de 20 p.c.?

Je prolongerai cette question: le gouvernement est-il d'accord de corriger cette situation en mettant fin à un type de gestion qui ne correspond pas aux responsabilités réelles du gestionnaire? J'attends votre réponse avec intérêt.

Je terminerai par le sujet qui me paraît être le plus important de tous, celui de la jeunesse et des possibilités d'emplois qui lui sont offertes.

A la page 54 du rapport, on peut lire cette phrase ahurissante qui contient la réponse du ministre de l'Emploi et du Travail à une question qui lui était posée. Je le cite textuellement pour ne pas trahir sa pensée: «Quoi qu'il en soit, on a réussi, grâce aux mesures déjà prises, à maintenir le chômage des jeunes dans des limites raisonnables (33 à 34 p.c. du chômage global).» Puis-je vous demander quelles seraient, selon vous, les limites déraisonnables?

Si l'on songe que le cadre spécial temporaire englobe des jeunes à situation instable, que certains sont pris en charge provisoirement par les pouvoirs publics ou réalisent des stages qui n'ont aucun caractère de stabilité, où est l'insertion des jeunes dans la société, où est leur préparation? Dans quelle mesure sont-ils préparés aux nouvelles techniques? Dans quelle mesure sont-ils préparés à un monde où les performances individuelles exigées seront de plus en plus importantes? C'est un effort immense qui est demandé, mais il implique au minimum une cohésion beaucoup plus grande de l'ensemble des secteurs de notre vie publique, des secteurs de l'enseignement, de la politique industrielle, de la recherche.

Si vous considérez — et j'espère que tous les membres de cette assemblée sont de cet avis — qu'un des objectifs prioritaires est d'essayer de ne pas perdre une génération, alors vous devez trouver cette cohésion, restaurer le pouvoir et la volonté de décider que nous avons perdue.

Il semble bien que les structures gouvernementales, si elles ne sont pas profondément modifiées, empêcheront une action globale et cohérente.

Le ministère de l'Emploi et du Travail risque de rester, je le crains, le ministère des subventions. Et encore, ce sont des subventions au chômage, nécessaires sans doute, et certains types d'aides, mais non des orientations politiques claires en matière d'emploi, même pas dans la prise de décision concernant les subventions que je viens d'évoquer. Malheureusement, nous en sommes là!

La première restructuration à opérer est celle de nos départements ministériels. L'emploi et le travail, une partie de l'enseignement, la politique industrielle, la recherche appliquée et le commerce extérieur sont indissociables. Il faut supprimer les cloisonnements nocifs. Il n'est plus possible que des départements aussi soudés dans les faits continuent à exprimer des politiques divergentes, voire inconciliables.

J'ai également lu dans la presse — puisque vous n'avez fait aucune communication officielle — que le gouvernement se propose de procéder par étapes. Cela signifie que, dans cette assemblée, nous ne connaîtrons que progressivement le projet global — si vous en avez un — dans lequel vous voulez engager notre pays. Ce n'est pas une attitude sérieuse. Notre pays a le droit de connaître, dès maintenant, les voies que vous voulez tracer, pour autant que vous les connaissiez vous-même aujourd'hui.

Je terminerai par deux citations de M. Leprince-Ringuet tirées de son dernier ouvrage *La potion magique* et d'un plus ancien, *L'espoir pour demain*, où il dit: «Qu'ils soient politiques, économiques, sociaux, militaires, les problèmes se posent différemment de décennie en décennie... les solutions envisagées, préconisées, essayées soit par le pouvoir, soit par l'opposition, doivent ou devraient tenir le plus grand compte de la situation générale de l'économie mondiale.»

Je n'ai pas l'impression que celle-ci soit suffisamment prise en compte dans nos décisions. C'est ce qui nous perd et nous perdra.

Le même auteur a intitulé son dernier livre *La potion magique*; je vous invite à relire le dernier chapitre de ce livre où il parle des ingrédients nécessaires à la confection de cette potion.

J'évoquerai trois de ces ingrédients. Je rappelle que, pour qu'une potion soit vraiment magique, ses ingrédients doivent porter des noms latins. Les voici: l'*oculus apertus*, l'œil ouvert, substance très rare dont l'auteur conseille d'ailleurs de doubler la dose à l'usage des hommes politiques; le *volontarium* ou volonté de regarder en face et de tirer les conséquences; le *stimulum spiritus*, qui excite les cellules de l'imagination. Selon l'auteur, auquel je laisse la responsabilité de ses paroles, ce sont les dirigeants syndicalistes qui devraient en recevoir la dose la plus forte.

M. Humblet. — Et les dirigeants patronaux, monsieur Wathélet?

M. J. Wathélet. — Puisque vous devez rencontrer prochainement les dirigeants syndicalistes, monsieur le ministre, n'oubliez pas d'emporter cette potion magique et d'en absorber vous-même une très grande quantité. Et ne concluez pas trop vite que la potion, à raison de ses effets bénéfiques, doit être remboursée par la sécurité sociale. Cette potion-là ne se trouve pas dans le commerce. (*Applaudissements sur les bancs libéraux.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Clercq.

De heer De Clercq. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de begroting die wij thans behandelen heeft twee beleidsgebieden. Ten eerste, een tewerkstellingsgebied dat er naar streeft de beroepsbevolking een bezoldigde betrekking te bezorgen, overeenkomstig indien mogelijk de aspiraties en de geschiktheid; ten tweede, een arbeidsgebied dat erop gericht is arbeid te organiseren in optimale omstandigheden en in overeenstemming met de menselijke waardigheid.

Tien jaar geleden waanden wij ons op de weg naar de postindustriële samenleving: de rol van de produktie zou verminderen, consumptie en vrije tijd zouden meer op de voorgrond treden, met andere woorden minder produktie en minder arbeid.

Tien jaar geleden ook zijn wij op de grenzen van de groei gestoten. Het tempo van de economische groei moest worden afgeremd. Halt werd geroepen aan de vervuiling van het milieu en de uitputting van de energie- en grondstoffenvoorraad. Meer aandacht zou worden besteed aan de kwaliteit van het bestaan.

Tien jaar geleden ook stelde men het medezeggenschap ter discussie, zowel in de arbeidsplaatsen, het onderwijs, het openbare leven als in alle organisaties. Deze probleemgebieden — arbeid, produktie, groei en maatschappelijke organisatie — staan nu nog altijd in het middelpunt van de belangstelling, evenwel heel anders dan toen. In plaats van industriële evolutie is er industriële afbraak. In plaats van vrije tijd is er werkloosheid. In plaats van inspraak is er verlamming van de besluitvorming. Minder werk en minder groei, dat is de bedreiging of de realiteit geworden.

Geen groei en geen werk betekenen echter een aantasting van onze sociale welvaart. De afwezigheid van groei heeft positieve reacties gekend in het zoeken naar nieuwe bedrijvigheid, het waarderen van de ondernemingszin, het meer op gang brengen van een samenwerking tussen universiteit en bedrijfsleven en de doe-het-zelf-activiteit.

In verband met de afwezigheid van groei ervaren wij als negatief het ontstaan van een zwarte markt, de kritiek op degenen die sociale uitkeringen genieten en ook de talrijke uitingen van een afgunstmaatschappij die in de plaats is gekomen van een maatschappij van de exploitatie.

De afwezigheid van werk heeft positief ingespeeld op het vrijwilligerswerk, op de zinvolle vrijetijdsbesteding van vele personen en het heeft de verdeling van de beschikbare arbeid eerder beperkt. De afwezigheid van werk heeft negatief ingespeeld op de ontmoediging, het afbrekend gedrag en de rassendiscriminatie. Het is normaal dat bij een dergelijke toestand andere zaken op de achtergrond verzeilen, maar de grondvraag luidt: wat is, rekening houdend met de omstandigheden en gelet op de taken van tewerkstelling en arbeid zoals eerder toegelicht, het antwoord in keuzen en middelen?

Zonder alle cijfers te willen herhalen, want ze zijn toch voldoende bekend, waren er in 1974 104 720 volledig uitkeringgerechtigde werklozen. Op 15 mei 1981, waren het er 378 683 en dit zijn de recentste cijfers waarover men op het ogenblik kan beschikken. Dat betekent 222 pct. meer voor de mannen en 298 pct. meer voor de vrouwen.

Het stemt ons tot nadenken dat vrijwel 33 pct. jongeren zijn onder de 25 jaar, namelijk 124 779. Er moet dus aandacht worden geschonken aan de jongeren zonder werk, zonder hoop en zonder toekomst.

Deze schare van meer dan 124 000 jongeren is iets antimaatschappelijks, ontmoedigend en betekent verlies aan kracht, energie, kennis en vrouwen.

De werkloosheidsuitkering steunt op koninklijke besluiten. De minister kan maatregelen treffen zonder eigenlijk de parlementaire weg te moeten volgen. De bestaande reglementeringen dateren uit de tijd van de gouden jaren, maar ze blijven *ne varietur* gelden voor de arme jaren, grosso modo althans.

Het probleem ligt niet bij het bestaan van de uitkeringen, maar wel bij het werkverbod. In een noodtoestand moet men noodmaatregelen treffen. Op bladzijde 53 van het verslag van de heer Egelmeers wordt vermeld hoe meerdere collega's het probleem van de jongerenwerkloosheid aansneden. Zij uiten er hun ontgoocheling over omdat de overheid daar zo schromelijk te kort schiet. Ik zal deze passage uit het verslag niet voorlezen.

Toch vraag ik bijzonder de aandacht van de minister voor dit probleem, ook naar aanleiding van een artikel dat mij heeft getroffen, verschenen in de *Economische-statistische Berichten van Nederland*, onder de titel «Waarom mogen werklozen niet werken? Dreigende knelpunten in de werkloosheidsbestrijding». Het werd geschreven door de heer P.H. Gommers, directeur arbeidsmarktbeleid van het directoraat-generaal voor Arbeidsvoorziening van het ministerie van Nationale Zaken in Nederland.

Hij schrijft onder meer in dit artikel: « Een meer principieel aspect van deze problematiek is nog het vraagstuk van het arbeids-ethos. Reeds verschillende malen is de vraag gesteld of we niet naar een « recht op inkomen » toe moeten en of we « het recht op (betaalde) arbeid » niet als achterhaald moeten beschouwen. Maar voor de middellange termijn blijkt in de discussies toch nog steeds consensus te bestaan over de verwachting dat het arbeidsethos in de jaren tachtig één van de belangrijkste onderdelen van ons cultuurpatroon blijft. De inconsistentie is echter dat voor een half miljoen werklozen of meer wel een inkomensvoorziening is gegarandeerd, maar dat hen het recht op betaalde arbeid juist wordt ontzegd. »

Verder ontwikkelt de heer Gommers zijn ideeën over het principe dat werklozen niet mogen werken. Hij vermeldt verschillende bezwaren in verband met de belemmering inzake de arbeidsmobiliteit: bestaande rendabele arbeidsplaatsen worden verdrongen door activiteiten waarbij de werkloosheidsuitkering wordt gecontinueerd; de financiële en eventuele begrotingsgevolgen ervan en ook de verhouding tot de collectieve arbeidsovereenkomsten.

Hij schrijft verder: « Het loslaten van het principe dat geen betaalde arbeid mag worden verricht met behoud van werkloosheidsuitkeringen, is echter een andere stap waarvan de gevolgen moeilijk zijn te overzien. Wat zijn de effecten voor de werkgelegenheid, voor de arbeidsmobiliteit, voor de collectieve uitgaven, voor de publiekrechtelijke arbeidsovereenkomsten enzovoort, wanneer dit principe vervalt? Zoals op zoveel beleidsterreinen zijn eenvoudige antwoorden op al deze vragen niet voorhanden. Wel kan worden vastgesteld dat het bij een grote structurele werkloosheid van bijzonder sociaal belang is dat werklozen activiteiten kunnen verrichten. »

Het verbieden van het verrichten van arbeid door werklozen met een uitkering is in wezen terug te voeren op de vraag of het de maatschappij direct of indirect financieel op hogere lasten brengt en of dit sociaal aanvaardbaar is. Uit het toestaan van experimenten mag wellicht worden afgeleid dat onder bepaalde voorwaarden geen extra financiële lasten ontstaan of dat deze van een zodanige omvang zijn dat zij het sociale aspect in aanmerking nemende, aanvaardbaar worden geacht. »

De conclusie van de heer Gommers is de volgende: « Het mogelijk maken van betaalde arbeid bij continuering van een werkloosheidsuitkering vraagt om strikte voorwaarden en criteria. Desondanks brengt het toelaten en het aanbieden van arbeid zekere risico's mee, voor de overheid, voor de werkgevers en voor de werknemers (organisaties). Het accepteren van deze risico's lijkt echter, vergeleken met de huidige situatie, waarin bij een groeiende werkloosheid het verbod op arbeid voor werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering wordt gehandhaafd, serieuze overweging en discussie waard. »

Hier wil ik pleiten voor experimenten en voor een « *sui generis* » statuut » voor de zwakste groepen op de arbeidsmarkt die ook de zwaarste lasten te dragen hebben. Ik denk daarbij aan de jongeren en de werkloze die de enige broodwinner is in het gezin.

Ik verwijs in dit verband naar mijn voorstel van wet van 11 juni 1979 dat beoogt een gelijk statuut te maken voor de BTK'ers en voor de door de overheid tewerkgestelde werklozen. Dit voorstel steunt op de regeringsverklaring die spreekt van « harmonisatie van de verschillende tijdelijke systemen van tewerkstelling ». »

Daarenboven wil ik onderstrepen dat het geheel van de werkloosheidsreglementering stoelt op verschillende koninklijke besluiten. De regering beschikt dus over een permanente en volledige volmacht.

In concreto vraag ik u dus, mijnheer de minister, na te gaan op welke wijze iets kan worden ondernomen — in de geest van het artikel van de Nederlandse directeur — om ten gunste van de zwaksten initiatieven te nemen, dus voor degenen die alleen verantwoordelijk zijn voor het gezinsinkomen.

Moet de plicht tot nietsdoen worden omgezet in het recht op arbeid, dit in afwachting van betere tijden? Alle begrippen dienaangaande, alle kritieken en alle litanies zijn mij voor 100 pct. bekend. Maar in noodsituaties moet men noodmaatregelen treffen. Ofwel blijft het een verbod tot werken met uitkeringen en dan handhaaft men zeer stroef de reglementering zonder meer, ofwel komt er een positieve benadering, een recht op arbeid, eventueel en onder bepaalde voorwaarden met uitkering, dit wil zeggen dat de menselijkheid spreekt vanuit het sociale en het economische motief. De vraag ten gronde is: welke waarde wenst de regering voorrang te geven, met andere woorden welke waarde wenst de maatschappij hier als voorrang te laten gelden?

De tweede keuze, mits voorwaarden, is ook de mijne, ik verberg u dat niet. Zij beantwoordt het best aan de twee beleidsgebieden waar u verantwoordelijkheid draagt, mijnheer de minister, namelijk zorgen voor tewerkstelling en arbeid.

Mijnheer de minister, ik was van plan u nu nog twee vragen te stellen maar ik zal u deze schriftelijk overmaken. Ik moge u uitnodigen aan het behandelde probleem van de werkloosheid de passende aandacht te verlenen, gelet op het feit dat wij in een toestand verkeeren waarin bijzondere maatregelen dienen te worden genomen en waarin wij de vereiste activiteit en creativiteit moeten opbrengen. Wij mogen ons inderdaad niet langer laten invriezen in wat op het ogenblik bestaat. Een initiatief op dit stuk van zaken zou niet alleen de tewerkstelling maar eveneens de betrokkenen maximaal, ook op menselijk vlak, ten goede kunnen komen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Kevers.

M. Kevers. — Monsieur le Président, je me permettrai, si vous êtes d'accord, monsieur le ministre, de vous poser deux questions.

La première concerne une entreprise de la région du Hainaut occidental, les établissements Jadot Frères, dont le siège social est à Belœil et qui occupent 175 personnes, dont 152 sous le régime du contrat de travail et 23 sous le régime d'employés. Cette entreprise exporte une bonne partie de sa production. Elle doit d'ailleurs le faire pour permettre précisément la poursuite de ses activités.

A la suite des contacts qui avaient eu lieu au sein de cette entreprise entre le patronat et la délégation syndicale, en date du 17 mars 1981, un accord sur les modalités de travail avait été conclu. Cet accord ralliait évidemment l'avis unanime et des uns et des autres, chacun étant conscient de l'importance qu'il y a à maintenir l'emploi là où il existe encore.

Or, il se fait qu'en date du 5 mai 1981, vos services ont, parlant *ex cathedra*, décidé que cet accord n'avait aucune base réglementaire et, par conséquent, ne pouvait être appliqué.

D'où ma première question, monsieur le ministre. Quelle est la vocation de votre administration: est-ce démolir ou supprimer le peu d'emplois qui restent encore ou est-ce, au contraire, aider ceux qui font un effort pour le conserver et le développer?

Je ne vous demanderai pas de réponse immédiate aujourd'hui, il ne vous serait pas possible de me la donner, mais j'aimerais que vous fassiez examiner à nouveau le dossier avec la volonté d'apporter à l'entreprise en cause, c'est-à-dire à ses travailleurs, la réponse attendue.

Autre question, de portée générale: on déplore dans tous les milieux concernés, et ce depuis des années, le système de mise au travail de chômeurs par les pouvoirs publics. On estime qu'il s'agit là de dispositions peu défendables au plan social. Les personnes concernées en effet, tout en prestant le même travail que le personnel statutaire, vivent dans l'anxiété permanente. Le contrat sera-t-il oui ou non prorogé?

Pourquoi ce régime subsiste-t-il? Tout simplement parce qu'il ne coûte pratiquement rien aux autorités qui en usent et en abusent. Si elles ont, par contre, le courage de remplir leurs cadres et de recruter le personnel qui leur est nécessaire, elles sont automatiquement pénalisées, puisque l'intervention de votre département, monsieur le ministre, ne joue plus et que la totalité de la charge « traitement » leur incombe.

Ne pourriez-vous obtenir de la part de vos collègues, les ministres du Budget et de la Fonction publique, que les communes qui font preuve d'un minimum de sens social en essayant d'éviter cette plaie qu'est la mise au travail systématique de chômeurs en remplissant leurs cadres, ne continuent pas d'être pénalisées et qu'au contraire une partie de l'indemnité qui leur était octroyée de manière détournée — je veux bien l'admettre — leur soit directement allouée dans la mesure où elles engagent du personnel statutaire? (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Remy.

Mme Remy-Oger. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, mon intervention dans la discussion du budget du ministre de l'Emploi et du Travail de l'exercice 1981 sera brève dans la mesure où tristement, alors que l'activité de votre département recouvre principalement deux secteurs vitaux, l'emploi et le travail, la crise économique que nous subissons vous réduit à concentrer toute votre énergie, ainsi que vous l'avez souligné vous-même en commission, sur des techniques de résorption du chômage.

Votre budget, monsieur le ministre, revêt une grande importance dans la mesure où la plus grande partie des crédits qui y figurent sont destinés à financer le chômage — pour 44 milliards — ou à couvrir les mesures de résorption de celui-ci pour 42 milliards.

L'importance de ces crédits traduit la gravité du chômage dans le pays et la précarité de la situation de toutes celles et tous ceux qui émargent à votre budget.

C'est peut-être l'occasion de rompre ici une lance en faveur des victimes d'un système économique en crise, alors que d'aucuns voudraient les présenter comme des profiteurs, paresseux et tire-au-flanc, d'un régime qu'ils considèrent comme trop généreux.

Cette crise, les chômeurs n'en contrôlent en rien les mécanismes, pas plus que la plus grande majorité de la population d'ailleurs et, partant de là, ils ne disposent d'aucun moyen de contribuer à sa solution.

Ces travailleurs qui perdent leur emploi, ces jeunes qui ont peu d'espoir d'en trouver un dans l'immédiat, doivent s'accommoder de la situation matérielle et morale défavorable et en plus ils doivent subir la culpabilisation des autres citoyens qui ont eu jusqu'ici plus de chance qu'eux.

L'absence de qualification qui résulte le plus souvent de l'origine sociale rend plus pénible encore la situation des femmes chômeuses et des jeunes.

Nos difficultés qui sont loin de s'aplanir font éclore un nouveau racisme qui ne veut pas s'avouer mais qui se manifeste cependant très fréquemment.

Faut-il nier l'existence d'abus? Certes non, là où ils sont flagrants, il faut les sanctionner. Mais ce que mon groupe et moi-même ne voulons pas, c'est que tous les chômeurs soient considérés comme des profiteurs et que la chasse qu'on leur fait soit systématique. Il faut faire la distinction entre les victimes: ceux qui manifestent la volonté de retrouver du travail et ceux qui prennent un air végétatif. Nous devons donc répondre à cette attente dans la politique que nous menons.

Notre collègue M. Spitaels, votre prédécesseur à ce département de l'Emploi et du Travail, avait appréhendé cette volonté quand il avait proposé son plan de résorption du chômage. Il avait compris qu'on devait aller au delà d'une indemnisation pure et simple des sans-travail.

Ce plan que vous prolongez permet la réalisation de travaux utiles mais il a surtout l'immense avantage d'offrir plus d'emplois aux jeunes. Certes, c'est un palliatif mais il contribue à soustraire des jeunes à l'oisiveté démoralisante à laquelle la situation économique les condamne.

Non seulement nous sommes convaincus de la nécessité de poursuivre votre plan, mais encore de l'amplifier. En ce qui concerne le CST, nous souhaiterions que son champ d'application soit élargi à d'autres secteurs d'activités comme nous voudrions que certains projets de qualité perdent leur caractère temporaire pour être transformés en projets durables.

L'organisation du cadre spécial temporaire a stimulé les imaginations qui semblent hélas! en léthargie dans certains secteurs de l'économie et a permis de mettre près de 26 000 personnes au travail l'année dernière et, parmi elles, la moitié étaient des femmes.

Quant au stage des jeunes, en 1981, vous avez comme objectif qu'il puisse bénéficier à 28 000 jeunes qui auront, comme celles et ceux qui les ont précédés dans le système, l'occasion d'entrer dans la vie active à des conditions décentes. Ils auront ainsi l'occasion d'exploiter leurs connaissances et de faire la preuve de leurs capacités et de leur désir de satisfaire l'employeur. Le nombre de jeunes qui ont été engagés à l'expiration du stage est la démonstration de la valeur de l'expérience.

Revenons un moment aux cadres spéciaux temporaires. Il serait peut-être utile, monsieur le ministre, d'inviter les promoteurs potentiels à s'informer préalablement des caractéristiques de la main-d'œuvre disponible, l'éventail en est grand hélas! mais il offre de vastes possibilités allant des non-qualifiés femmes et hommes aux universitaires de nombreuses disciplines.

Ne conviendrait-il pas, monsieur le ministre, que le gouvernement fasse une relance de son action en la matière, qu'il réexplique clairement et publiquement ce qu'il fait et les résultats obtenus depuis le lancement de l'opération?

J'ai bien entendu le collègue qui m'a précédé plaider pour un engagement définitif des chômeurs remis au travail. Je comprends le souci qu'il exprime, mais je comprends, par ailleurs, les difficultés budgétaires des communes. La remise au travail des chômeurs est, de toute façon, une opération efficace, en attendant que l'on puisse appliquer des solutions définitives.

Tous les jours, on insiste partout et lourdement sur les pertes d'emplois, et elles sont dramatiques, mais on parle insuffisamment des efforts qui sont consentis pour la création d'emplois non seulement par le secteur public, mais aussi par le secteur privé. Le sec-

teur public devrait être encouragé à persévérer puisque les statistiques prouvent que les résultats de ses efforts pour résorber le chômage sont meilleurs.

Je voudrais dire quelques mots au sujet de l'inadéquation qui existe entre l'offre et la demande de travail. Quand on s'intéresse de plus près aux offres d'emplois disponibles, et il y en a encore un peu, on se rend compte qu'il n'est pas toujours aisé de trouver le candidat qui correspond au profil décrit par l'employeur.

Est-ce trop grande exigence de l'employeur ou faut-il, monsieur le ministre, qu'avec vos collègues de l'Education nationale et des communautés, vous vous attachiez à définir un meilleur contenu aux programmes et que vous veilliez à l'efficacité maximale des crédits d'heures ainsi qu'à la mise en place d'un système permanent de recyclage et de formation non seulement des travailleurs, mais aussi des «sans-emploi» leur garantissant ainsi un accès plus aisé au marché du travail?

Quand on examine les postes 60.02 et 60.04 du titre IV de votre budget, on constate que les fonds destinés au paiement des crédits d'heures aux travailleurs en vue de leur promotion sociale présentaient un solde de 451 millions au 1er janvier 1981, tandis que le Fonds d'humanisation des conditions de travail n'avait pas été utilisé, lui non plus, dans sa totalité puisque le solde de 1980, reporté sur l'exercice 1981 s'élève à 286 millions. Ces deux postes totalisent 1 milliard 380 millions pour 1981.

Pouvez-vous nous dire, monsieur le ministre, si les prévisions permettront d'absorber ces crédits à la promotion sociale et à l'humanisation des conditions de travail encore discutables dans bon nombre d'entreprises?

Une législation du travail à temps partiel est sur le métier. Elle devrait permettre une autre répartition du travail disponible, mais les mesures devraient être prises et les garde-fous posés, afin qu'une idée généreuse et vraisemblablement de nature à satisfaire un grand nombre de nos concitoyens, ne soit pas déformée ou contournée pour permettre aux astucieux d'obtenir par le biais d'un travail à temps partiel des garanties sociales appréciables, en même temps que la possibilité de consacrer un certain nombre d'heures à du travail en noir. Une grande vigilance sera indispensable pour éviter le dérapage de la mesure.

En résumé, monsieur le ministre, mon groupe souhaite, comme vous sans doute, une meilleure formation des jeunes, une plus grande imagination des pourvoyeurs d'emplois, plus d'initiatives, un plus grand goût du risque, des mesures d'encouragement — telles les primes que vous avez instaurées —, tout cela conjugué avec une information plus systématique des citoyens, devrait permettre, comme vous l'avez fait jusqu'à présent, d'atténuer le poids économique du chômage, mais aussi de soulager l'angoisse que représente la perte d'un emploi, qui est presque toujours ressentie comme une marginalisation, d'autant plus cruelle qu'elle n'est pas volontaire.

En attendant le plaisir, monsieur le ministre, de vous voir devenir véritablement le ministre de l'Emploi et du Travail et non d'être dramatiquement, à votre corps défendant, celui du chômage, nous vous encourageons à poursuivre votre action qui a permis en 1980 de donner du travail à 84 126 personnes grâce aux chômeurs remis au travail, aux stages des jeunes et aux CST et de faire bénéficier quelque 36 000 personnes de la prépension légale qui est une manifestation d'une solidarité sociale indispensable dans ces temps difficiles. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Deleecq.

De heer Deleecq. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, sprekend over de tewerkstelling had ik drie punten willen aanhalen waarvan het eerste in feite het belangrijkste is, namelijk: wat doen wij om werkgelegenheid te scheppen?

Vorige spreekster heeft mij de woorden uit de mond genomen want ik had het ook zo mooi willen zeggen dat u, mijnheer de minister, veeleer de minister van de werklozen is dan de minister van de arbeid en van de tewerkstelling.

De heer De Wulf, minister van Tewerkstelling en Arbeid. — Dat betwist ik formeel. Ons werkloosheidspeil is vrijwel het hoogste ter wereld maar ook ons tewerkstellingspeil is het hoogste ter wereld. Er is in België dus nog steeds een hoge tewerkstellingsgraad, wat men zeer dikwijls schijnt te vergeten.

De heer Deleecq. — Ik zal mij verduidelijken, mijnheer de minister. Ik heb de indruk dat u verplicht is meer met werkloosheidsaanlegenheden bezig te zijn dan met tewerkstellingsaanlegenheden. Ik heb dat reeds verschillende malen gezegd en ik was niet van plan daar vandaag op in te gaan omdat dit onder de collectieve verant-

woordelijkheid valt van de regering. Ik hoop trouwens dat wij de eerstvolgende weken de verschillende wetsontwerpen die ter zake werden ingediend zullen kunnen bespreken.

Mijn tweede punt betreft de maatregelen die kunnen worden genomen op het stuk van de vervangende werkgelegenheid. Ik wens met klem te pleiten voor de uitbreiding van het systeem van het bijzonder tijdelijk kader dat in het milieu waartoe ik behoor gewoonlijk het derde arbeidscircuit wordt genoemd.

Wij moeten realistisch zijn. zolang de vooruitzichten zijn dat de zeer grote werkloosheid nog lange tijd zal aanhouden, zolang, met andere woorden, de markteconomie te kort schiet in haar mogelijkheden en in haar effect om de nodige tewerkstelling te bezorgen, zolang is de overheid verplicht bijkomende werkgelegenheid te scheppen.

Ik stel hier vandaag het principe — ik aarzel niet om het te zeggen — dat de overheid tegen 1985 bijkomende werkgelegenheid moet scheppen voor 100 000 mensen indien zij werkelijk iets wil doen aan de geweldige werkloosheid. In het verslag staat dat wij ons te weinig bewust zijn van het feit dat de geringe toename van de werkgelegenheid grotendeels is toe te schrijven aan het bestaan van het bijzonder tijdelijk kader. Ik weet dat dit economisch niet de beste oplossing is maar, indien wij de beste oplossing niet vinden, moeten wij de tweede beste aanvaarden.

Mijnheer de minister, geachte collega's, ik zeg dit met enige nadruk omdat over het BTK wel eens kritisch wordt gedacht. Het is nochtans het enige middel om de duivelse kringloop te doorbreken die erin bestaat dat wij honderdduizenden werklozen hebben die worden vergoed terwijl er daarnaast zoveel zinvolle taken zijn en zoveel noden waaraan niet wordt beantwoord.

Het BTK moet in zekere zin de uiting zijn van onze imaginatie om van overheidswege iets te doen aan de zeer grote werkloosheid. Ik denk aan de publieke sector waar verschillende diensten onderbezet zijn, definitief of voorlopig. Ik denk aan de sociale sector. In de commissie is gesproken over de poetsdiensten en zoveel andere diensten waaraan dringend nood is. Ik denk ook aan het onderwijs. Ik zal daar niet verder op ingaan, maar het is duidelijk, ter zake kan zeer veel worden gedaan.

In het verslag betreffende uw mededeling aan de commissie komt een cijfer voor dat voor mij zeer belangrijk is. Het is een abstract cijfer. Er wordt terecht vermeld dat het tewerkstellen van een BTK'er op het ogenblik niet meer kost dan het uitbetalen van werklozensteun, met daarbij het gemis aan belastingen en het compenseren van de bijdrage voor de sociale zekerheid. Dit punt zou u van de daken moeten schreeuwen. Ik weet dat het een macro-economische redenering is, maar het is de waarheid. We zeggen dit reeds lang. Ik meen dat u met deze cijfers in een bepaalde richting wijst, we kunnen, met andere woorden, zeggen dat op het ogenblik iemand te doen werken niet meer kost dan iemand werkloos te houden en hem niet te laten werken. Ik herhaal dat we in deze zaak onze imaginatie moeten gebruiken. Wij zullen nog vele jaren met dit probleem te maken hebben.

Ik heb reeds vaak in de commissie en in openbare zitting vorig jaar aangedrongen op de noodzaak van de herziening van het statuut van het bijzonder tijdelijk kader. Ik heb zelfs gevraagd van uw kant evaluaties te krijgen. Ik moet eerlijk bekennen dat deze evaluatie doorgaans in brede termen wordt gegeven en weinig precies is. Ik zou daarover graag meer informatie krijgen.

Wat mij betreft, meen ik dat de hervorming vrij spoedig zal moeten komen, waarbij het bijzonder tijdelijk kader zou worden gesplitst, vermits er twee volkomen verschillende soorten werklozen bestaan.

In de eerste plaats zouden er projecten moeten zijn voor jongeren, waarbij zij worden geholpen bij hun intrede op de arbeidsmarkt en bij de overgang van het schoolstelsel naar het industrieel, commercieel of administratief leven. Daarnaast moeten er projecten komen die bestemd zijn voor langdurige en oudere werklozen, waarbij hen min of meer stabiel en langdurig werk wordt verschaft.

Vorige sprekers hebben gewezen op de noodzaak om deze systemen te harmoniseren met de tewerkstelling van werklozen door overheidsdiensten. Ik ga daar vandaag niet op in. Ik meen dat de organisatie van het bijzonder tijdelijk kader minder centralistisch zou moeten zijn. U gelieve dit niet te beschouwen als een kritiek op de huidige werkwijze. Maar indien we naar een ruimer kader zouden gaan, ware het misschien beter gedecentraliseerde eenheden zowel met het concipiëren als met het goedkeuren van projecten te belasten, omdat zij beter de noden van de streek en van de bevolking kennen. Wanneer meent u dat deze hervorming van het bijzonder tijdelijk kader zou kunnen worden besproken? Van mijn kant wil ik daarvoor op voorrang aandringen.

Ik heb nog een zeer moeilijke en concrete vraag, mijnheer de minister. Ik heb de lof gezongen van het bijzonder tijdelijk kader en

sommigen hebben dat reeds vóór mij gedaan. Maar in 1979 had u middelen voor 26 000 BTK'ers, in 1980 voor 24 000 en thans voor 22 000. Dit betekent in klare taal 2 000 vooral jonge werklozen meer.

Ik weet dat u zult antwoorden dat ikzelf weet waarom dit allemaal gebeurt. Maar ik vind het uitermate jammer dat op het weinige concreets dat we doen — u zult zeggen dat we zeer veel doen — moet worden afgedongen. Ik vind dat pijnlijk. Ik vraag u, zonder u slechte raad te geven, dat u alles zou doen wat in uw bereik ligt om het aantal BTK'ers liever te doen oplopen dan te doen afnemen. Er zijn nog dergelijke jaren geweest. In 1979 bijvoorbeeld, had u kredieten voor 26 000 personen en heeft u er 27 500 in het circuit opgenomen. Ik dring aan opdat de bezuiniging hier niet in al te strikte zin of al te preventief zou worden toegepast. U hoeft deze opmerking niet te beschouwen als een suggestie mijnerzijds om u aan te zetten iets te doen dat niet mag.

Een derde punt is de bevordering van de scholing. Ik moet hier een lied aanheffen dat stilaan een *evergreen* is geworden, namelijk: Waar blijft de verlenging van de leerplicht tot 16 jaar, waardoor wij vele duizenden jongeren uit de werkloosheid zouden houden en sterker zouden maken voor hun toekomst? Ik hoop hier de situatie niet opnieuw te schetsen. Iedereen weet dat er onder de werklozen een zeer groot aantal zijn die alleen lager onderwijs hebben gevolgd, en dat de universiteiten, waarvan zoveel wordt gesproken, eigenlijk het minst door werkloosheid worden getroffen.

Ik blijf het een schande noemen dat wij in België als laatste van de westerse landen, er niet in slagen om het probleem van de verlenging van de leerplicht op behoorlijke wijze op te lossen. Die verlenging werd ons herhaalde malen beloofd, en de wetteksten liggen klaar, maar er zijn allerlei praktische bezwaren die blijkbaar van verschillende kanten komen. Ik steek het niet onder stoelen of banken dat ik zulks ten eerste betreurt en afkeurt.

Mijnheer de minister, u hoeft mij niet te zeggen dat u in deze aangelegenheid niet bevoegd bent, maar ik denk dat dit probleem vanuit de tewerkstellingsproblematiek bekeken toch uw aandacht moet trekken. Ik nodig u derhalve uit om in de mate van het mogelijke mee aan deze wagen te duwen.

Voor een ander probleem dat ik hier wil behan... bent u meer van nabij bevoegd. Ik had graag vernomen hoever het staat met het al enige tijd beloofde wetsontwerp op het industrieel leercontract. Ik bedoel: een regeling die voor de scholing en voor de intrede op de arbeidsmarkt voor de jongeren een uiterst belangrijke zaak is. Ik dring aan opdat met die zaken, die op zichzelf geen rechtstreekse uitgaven meebrengen, voortgang wordt gemaakt.

Mijnheer de minister, bij de aanvang van mijn uiteenzetting heb ik woorden gebruikt die u blijkbaar niet aangenaam in de oren hebben geklonken. Ik kan dat begrijpen. Bij wijze van besluit voeg ik daaraan toe dat wij zeer veel begrip hebben voor de grote moeilijkheden van de taak die u te verrichten hebt, maar u moet weten dat wij uw werkwijze waarderen en dat wij uw inspanningen ter zake zullen steunen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Dames en heren, de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft haar werkzaamheden geschorst, omdat de aanwezigheid van de minister van Tewerkstelling en Arbeid onontbeerlijk is voor de verdere behandeling van de programmawet.

Daarom stel ik voor dat wij ons de meest wijzen zouden tonen en onze vergadering gedurende een kwartier zouden schorsen. Dan kan de minister naar de Kamer en kan daar de behandeling van de programmawet worden voortgezet.

Is de Senaat het daarmee eens?

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Dan is de vergadering geschorst.

La séance est suspendue.

— *La séance est suspendue à 15 h 15 m.*

De vergadering wordt geschorst te 15 u. 15 m.

Elle est reprise à 15 h 35 m.

Ze wordt hervat te 15 u. 35 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Mesdames, messieurs, nous reprenons la discussion des projets de loi relatifs au budget du ministère de l'Emploi et du Travail.

Wij hervatten de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mesdames, messieurs, même si la société de travail tend à devenir, dans

une certaine mesure, une société de loisirs, ou de temps libre, comme on le dit désormais dans l'hexagone, on peut affirmer en somme que tout ce qui touche à l'emploi et au travail est essentiel dans tout projet de société. Les problèmes de votre compétence, monsieur le ministre, sont nombreux et la commission, comme le reflète le rapport, en a examiné bien des aspects.

Je voudrais limiter mon intervention à quelques-uns d'entre eux, modestes ou essentiels.

Le premier est celui de la revue du travail *Arbeidsblad*. Ce mensuel joue un rôle utile au bénéfice de magistrats, de permanents syndicaux, de fonctionnaires, de milieux patronaux, voire universitaires. C'est pourquoi on doit s'interroger tant sur certaines imperfections de ce périodique que sur son coût.

Quant aux imperfections, je m'étonne de ce que n'apparaît plus un comité de rédaction composé, comme ce fut le cas, de spécialistes du monde universitaire, du monde syndical et du monde patronal.

Apparaît uniquement le nom du rédacteur en chef ou du directeur, un haut fonctionnaire.

Je voudrais regretter, en second lieu, que les normes belges et les recommandations de l'Institut international de Normalisation, quant à la publication de périodiques scientifiques, soient ignorées par cette revue, quant à la manchette bibliographique, le sommaire, etc.

Sous l'angle financier, vu l'usage actuel voulant qu'il est très honorable d'être publié non dans les magazines mais dans les périodiques scientifiques, il me paraît possible de réduire les honoraires aux collaborateurs et aux traducteurs et parallèlement d'accroître le montant des abonnements. Ce montant de 300 francs — moins d'argent que pour un déjeuner modeste — pour dix à onze numéros me paraît dérisoire. Compte tenu de la dureté des temps et des frais indirects qui n'apparaissent pas, en particulier les tâches administratives remplies par des fonctionnaires, les dépenses et les recettes directes devraient pouvoir s'équilibrer.

J'aborde un deuxième domaine, relativement mineur, relatif aux dépenses, notamment en matière d'informatique: quote-part pour l'utilisation d'ordinateurs de l'Etat à partir de divers terminaux, pour la location de matériel. Tout cela, pour un montant de près de dix millions, me paraît excessif. Il en va de même de l'accroissement des frais de bâtiments et de gardes dont je vois mal la justification.

Je voudrais ensuite en venir à des problèmes plus fondamentaux.

Je ne conteste certes pas les dépenses entraînées par le Fonds pour l'humanisation des conditions de travail, plus de 100 millions, mais je regrette de ne pas disposer d'une véritable évaluation de l'impact de ces dépenses sur les conditions de travail et la satisfaction au travail.

J'ai le même souci en ce qui concerne la Commission du travail des femmes. Pour le groupe FDF-RW, il est essentiel de disposer d'un inventaire clair, précis et rigoureux sur les effets de l'action de la Commission du travail des femmes et sur ce qui subsiste comme discriminations de diverses formes.

En ce qui concerne la politique d'immigration et en particulier l'intégration des travailleurs migrants et de leur famille dans les pays d'accueil, je voudrais rendre monsieur le ministre de l'Emploi et du Travail attentif au fait qu'il s'agit désormais d'une matière de compétence communautaire, ce qui n'apparaît pas dans les documents dont nous disposons.

J'en viens maintenant, monsieur le ministre, aux divers problèmes posés par l'Office national de l'Emploi et du Travail. Il faut être clair quant à la ventilation des compétences. Après la loi du 8 août 1980, les allocations de chômage restent de compétence nationale, ce qui n'est pas vrai des activités de formation organisées par l'Onem, qui deviennent de compétence communautaire, et de certaines activités qui sont de compétence régionale: placement, comités subrégionaux, formation dans le cadre de l'expansion régionale. Or, tout ce problème de l'Onem me paraît traité comme s'il s'agissait toujours d'une matière pleinement nationale. Le groupe FDF-RW est désireux de savoir quand il y aura, à propos de l'Onem, la communautarisation et la régionalisation indispensables et propres à mettre les politiques en la matière en relation avec les spécificités communautaires et régionales.

Par ailleurs, nous pensons qu'un effort considérable doit être fait dans ce domaine, et les réalisations incontestables du gouvernement à ce propos ne sont pas suffisantes.

Je lis, monsieur le ministre, qu'il y a des concertations dans le cadre de Benelux à propos de la lutte contre le chômage des jeunes et le chômage des femmes. Je suis curieux de savoir ce que coûtent ces initiatives et dans quelle mesure elles ne feront pas double

emploi avec ce qui doit se réaliser à cet égard dans le cadre de la CEE et non plus dans le cadre de Benelux. Ne retardons pas de vingt-cinq ans!

A la suite de fermetures d'entreprises, la lutte contre le chômage a notamment pris la forme de la prépension. On fait ce qu'on peut dans la situation grave que nous connaissons actuellement. Il s'agit là d'un problème social fondamental. On sait, en effet, que certains s'adaptent mal à l'inactivité qu'entraîne l'état de retraité, et il est de plus en plus courant que, dès 55, 58 ou 60 ans, y compris pour les hommes, on soit mis au régime de la prépension.

Je me demande si le ministère a encouragé des études, peut-être par le truchement des universités ou de l'Insitut des conditions de travail, sur les conséquences psychosociologiques de la prépension.

Je me demande surtout pourquoi on ne développe pas des formules de mise à la pension progressive, «à la carte», de manière à passer progressivement d'une activité professionnelle à plein temps à pas d'activité du tout, avec des phases intermédiaires de trois quart, deux tiers, un demi, un quart de temps.

Je n'affirme pas que cette formule pourrait être généralisée d'un coup de baguette, mais je dis que des expériences devraient être faites dans ce domaine contribuant à la répartition du travail disponible.

Ce problème de la répartition du travail disponible, problème clef de notre société postindustrielle, a fait l'objet d'un point de la déclaration gouvernementale du gouvernement Martens IV, reprise par le gouvernement Eyskens I.

Je suis désireux de savoir où on en est à propos de l'ensemble de la problématique du travail à temps partiel auquel doit être adaptée notre législation du travail et de la sécurité sociale.

Toujours à propos de l'emploi, monsieur le ministre, je m'inquiète également du problème des jeunes chômeurs et de l'apparente absence d'initiatives éducatives non scolaires à leur profit. La solution de ce problème est pour moi la priorité des priorités.

Ceci m'amène à une observation liée à l'intervention de notre honorable collègue M. Deleek: nous faisons des réserves sur une prolongation, par voie légale, de la scolarité obligatoire jusqu'à 16 ans, si elle n'est pas assortie des mesures d'encadrement éducatif. Les jeunes de 14 à 16 ans non scolarisés représentant moins de 10 p.c. des jeunes. La plupart d'entre eux, déjà avant 14 ans, ne supportaient plus la situation scolaire. Dès lors, si on veut les scolariser, il faut être capable de le faire non seulement du point de vue financier, mais également sur le plan pédagogique, par des formules originales, en prévoyant un taux d'encadrement fort élevé et des formules d'alternance de l'école et du stage. Aucune proposition dans ce sens ne nous est présentée lorsqu'on nous parle de prolongation de la scolarité.

A une question écrite récente, monsieur le ministre, à propos d'un conflit du travail déterminé, vous m'avez simplement répondu qu'il avait pris fin, mais je n'ai pas obtenu les précisions que je souhaitais sur les circonstances de ce conflit, lié, semble-t-il, à des relations de travail, à la sécurité et à l'hygiène, et mettant en cause le rôle joué par les conciliateurs sociaux.

Les documents qui ont été mis à la disposition de la commission compétente du Sénat ne donnent pas une ventilation régionale des conflits du travail ni surtout une véritable analyse de la nature des conflits. Il s'agit de conflits opposant les «interlocuteurs sociaux» et non pas, monsieur Wathélet, les «partenaires sociaux», ce qui n'est pas du tout la même chose. En relations industrielles aujourd'hui, et pour des raisons que nous ne détaillerons pas ici, on parle plus volontiers d'interlocuteurs, c'est-à-dire de gens qui se parlent, que de partenaires, lesquels sont supposés travailler dans la même direction.

La seule distinction qui nous est donnée, ayant pour objet les grèves après préavis, les grèves avec occupation d'entreprise et les grèves spontanées, est insuffisante. Une analyse plus fine permettrait de distinguer les grèves selon les causes du conflit.

Nous disposons heureusement de données émanant d'autres sources. Ces chiffres nous indiquent, pour 1979, en Wallonie, 36 p.c. de grèves pour des questions de salaires, à Bruxelles 41 p.c., en Flandre 52 p.c. Le pourcentage de cette catégorie de grèves est descendu, en 1980, à 21 p.c. pour la Wallonie, à 42 p.c. pour la Flandre. Par ailleurs, les conflits pour des problèmes d'emploi ont représenté, en 1979, 23 p.c. en Wallonie, 33 p.c. à Bruxelles et 15 p.c. en Flandre. En 1980, ces pourcentages sont passés à 29 p.c. en Wallonie et 23 p.c. en Flandre. Cela confirme ce que chacun sait: les problèmes d'emplois sont plus aigus en Wallonie qu'en Flandre et plus nettement en 1980 qu'en 1979.

Par ailleurs, il faut souligner que les grèves pour rapports de force s'accroissent plus en Flandre qu'en Wallonie. Il importe, de part et d'autre, de se préoccuper des fonctions et de la formation de la maîtrise. Il y a là un champ d'études pour l'Institut pour l'amélioration des conditions de travail. Sans vouloir généraliser, il s'avère qu'un certain nombre de difficultés entraînant des grèves spontanées peuvent provenir de maladroites de la maîtrise.

Je voudrais terminer, monsieur le ministre, en revenant au problème de la nécessité de créer des emplois et de favoriser les initiatives à cette fin. Je soulignais tout à l'heure la nécessité de répartir le travail disponible, notamment par les formes d'activité à temps partiel, et je constate que, dans nombre de cas, des chômeurs en recyclage professionnel sont angoissés à l'idée qu'après un effort bien souvent très méritoire de six mois, ils continueront à être chômeurs.

Les chiffres de l'Onem même donnent 78 p.c. de chômeurs ayant un emploi après cet effort de formation professionnelle. C'est bien, et pourtant ce chiffre s'écarte encore trop de l'optimum qui est 100 p.c.!

Or, on constate que, dans plusieurs cas, des cellules de l'emploi d'entreprises ayant fermé leurs portes comptent des travailleurs désireux d'être actifs et capables de prendre l'initiative de relancer ou de créer des entreprises. Rien ne permet de les y aider. Il serait capital de favoriser ces cellules de l'emploi pour lesquelles rien n'est fait qui permettrait des initiatives nouvelles.

Il eût été intéressant de disposer d'un aperçu de la situation en matière de travail à temps partiel.

En outre, j'aimerais vous demander, monsieur le ministre, quand les exécutifs des communautés et des régions disposeront des services leur permettant d'exercer leurs compétences.

Quant au problème très sérieux du voisinage des établissements insalubres, vous nous dites que vous le suivez, à titre supplétif et donc transitoire. Ce transitoire sera-t-il de longue durée et devons-nous constater que, dans ce domaine aussi, le gouvernement ne joue pas vraiment le jeu de la communautarisation et de la régionalisation?

Nous considérons au FDF-RW que le gouvernement ne tient pas assez compte du déplacement des compétences prévu par la loi du 8 août 1980, très chichement d'ailleurs, vers les communautés et les régions. Nous considérons en outre qu'il ne fait pas assez place à un grand programme de relance de l'emploi qui s'impose aujourd'hui. C'est pourquoi nous ne voterons pas ce budget. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vangeel.

De heer Vangeel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in het uitstekend verslag van de heer Egelmeeers, waarvoor wij hem gelukwensen, kunnen wij een aantal vergelijkende cijfers vinden over de werkloosheid in de verschillende landen van de EEG. Hieruit blijkt dat de vrouwenwerkloosheid in ons land gevoelig hoger ligt dan in de andere landen. De werkloosheidsgraad bij mannen is ongeveer dezelfde in België en Nederland. Het verschil in werkloosheidsgraad tussen mannen en vrouwen bedraagt echter 6,7 pct. in Nederland en 16,9 pct. in ons land.

Deze verschillen met andere landen zijn voor een belangrijk deel te wijten aan een andere reglementering ter zake. Men zou kunnen zeggen dat wij een zeer voordelige reglementering toepassen. Wat er ook van zij, de vrouwenwerkloosheid is zeer groot. Dezelfde opmerking geldt wat de jongerenwerkloosheid en de werkloosheid bij de minst geschoolden betreft. Dit vinden wij terug in het verslag.

Mijnheer de minister, de werkloosheid in ons land is dus zeer hoog. Er werden de vorige jaren een aantal maatregelen getroffen die voor honderdduizenden mensen geen definitieve, maar toch een tijdelijke oplossing brengen. Op dat gebied staat ons land aan de spits. Daarvoor danken wij u, evenals uw voorgangers en degenen die hierbij een belangrijke rol speelden.

Een belangrijke maatregel die ter zake werd getroffen was het op het getouw zetten van de BTK-projecten. Bij een vorige bespreking van uw begroting in de commissie vroeg ik uw speciale aandacht voor die BTK-projecten die in de toekomst duurzaam zouden kunnen worden. Ik dacht hierbij vooral aan de poetsdiensten voor bejaarden. Ik vroeg u toen deze projecten zoveel mogelijk te bevorderen. Nu kan ik u zeggen dat één van deze projecten, waarvoor een belangrijke uitbreiding was gevraagd, volledig is goedgekeurd, waarvoor ik u en de instanties die hierbij waren betrokken, bedank.

Mag ik u vragen, mijnheer de minister, de andere projecten die ondertussen zijn ingediend door andere diensten, zowel door openbare als door privé-instellingen, op dezelfde wijze te behandelen? Het gaat hier om een belangrijke cliënteel. Wanneer wij deze perso-

nen tegemoetkomen, kan de stap naar een bejaardentehuis worden uitgesteld, wat ook voor de maatschappij een belangrijke besparing betekent.

Mijnheer de minister, mag ik uw aandacht vragen voor deze diensten die niet in de algemene diensten van het Kav zijn opgenomen, maar die betrekking hebben op de arrondissementen Antwerpen en Limburg? Het betreft hier tenslotte ook poetsdiensten voor dezelfde noden. Wil u ervoor zorgen dat de toelating om deze projecten te handhaven en uit te breiden zo spoedig mogelijk wordt gegeven? U hebt gezegd dat wij in de toekomst een onderscheid moeten maken tussen de niet-duurzame projecten die kunnen vergeleken worden met de huidige projecten en de duurzame projecten die bijvoorbeeld voor vijf jaar en zelfs meer geldig blijven. Ik meen dat deze poetsdiensten voor bejaarden alleszins in aanmerking komen voor duurzame projecten.

Ten tweede, wil ik nog even terugkomen op het wettelijk brugpensioen op aanvraag. Bij de bespreking in de commissie heb ik u gezegd dat wij op dit ogenblik geplaagd zitten met de laattijdige afhandeling van een aantal dossiers, die vooral te wijten is aan onduidelijke richtlijnen ter zake. Ik zou kunnen zeggen dat er geen uniformiteit bestaat in de afhandeling. In bepaalde gewestelijke directies worden deze gevallen wel afgehandeld en in andere directies worden ze uitgesteld. Er wordt soms contact opgenomen met het hoofdbestuur in Brussel, zonder resultaat echter. Er zijn dossiers die al van vóór januari 1981 hangende zijn en waarvoor nog geen oplossing in zicht is.

Ik weet dat de directe gewestelijke directies in het hoofdbestuur zijn samengeroepen in januari van dit jaar. Maar tot op heden hebben deze gewestelijke directies nog geen andere richtlijnen ter zake ontvangen. Ik dring erop aan dat deze kwestie ten spoedigste zou worden geregeld, want op het ogenblik stel ik tot mijn spijt vast dat men naargelang men onder één of andere directie ressorteert, men een voordeliger of minder voordelige behandeling geniet wat het bedrag van het brugpensioen betreft.

Met u geloof ik dat de oplossing te vinden is in een berekening, niet meer zoals dat tot nog toe gebeurde op basis van de bezoldiging van de laatste maand, maar wel op basis van de langere periode, bijvoorbeeld één jaar. Hierdoor zou men de zaken degelijker en gelijkmatiger kunnen behandelen.

Een ander probleem dat ik wil behandelen is dat van het tekort aan bevoegd personeel. Ik bedoel geen personeelstekort in het algemeen, maar wel een tekort aan gekwalificeerd personeel.

De persoon die zich in een bepaalde gewestelijke directie vrijwel als enige bezighoudt met de afhandeling van al deze dikwijls zeer moeilijke dossiers is een klerk. U kunt begrijpen dat dit wel problemen stelt in deze directie.

Er zijn de vooruitzichten om de vervangingsinkomens op een meer gelijke manier te behandelen voor de inkomstenbelasting. Toch is hier voorzichtigheid geboden. De personen die het brugpensioen hebben genomen, hebben dat aanvaard rekening houdend met de belastingdruk op dat ogenblik.

Nog een paar vraagjes. Een aantal werklozen hebben het bijzonder brugpensioen genomen. Daar heb ik vroeger reeds aandacht voor gevraagd. Daar rijzen grote problemen omdat de jaren bijzonder brugpensioen niet meetellen voor het latere pensioen, wat in een aantal gevallen zeer nadelig kan zijn.

Een probleem rijst ook in verband met de aanpassing van de bedragen van de werkloosheidsuitkering. Daar kan vermindering zijn, maar ook vermeerdering, bijvoorbeeld voor gezinshoofden. Een weduwe met kinderlast die daardoor aan een minimum komt, krijgt een hogere werkloosheidsuitkering, daar waar het brugpensioen vastgesteld is op het vroegere bedrag plus 13 000 frank. Indien deze persoon een paar maanden had gewacht, zou zij nu heel wat meer ontvangen dan het bedrag van het brugpensioen.

Mijnheer de minister, dan is er nog het fameuze artikel 124. Wij dringen erop aan dat er eindelijk een oplossing voor deze kwestie zou komen. Artikel 124 heeft betrekking op jonge werklozen die meestal beroepsonderwijs hebben gevolgd. Wij hebben van u vernomen dat het er hier op aankomt de nodige gelden te vinden, bijvoorbeeld door een verhoging van 0,07 pct. van de werknemersbijdrage voor werkloosheid.

Mijnheer de minister, wij hopen dat een oplossing zal worden gevonden en dat niet langer een prestigegevecht ter zake zal worden gevoerd, waar de slachtoffers niets mee te maken hebben.

Tenslotte dring ik erop aan dat het koninklijk besluit tot aanpassing van de lonen aan de 38-urige werkweek in de beschermde werkplaatsen zou worden uitgevaardigd, en bijgevolg ook de aanpassing van de toelagen aan deze instellingen. Dit behoort wel tot de bevoegdheid van de gemeenschappen maar ik vraag u ter zake

aan te dringen bij uw collega's. Dit jaar is nu bijna half voorbij. De beschermde werkplaatsen wachten op deze maatregel om hun rekeningen behoorlijk te kunnen opmaken.

Mijnheer de minister, wij hopen dat u rekening zult houden met onze opmerkingen. Het is geen kritiek op uw beleid want in de moeilijke omstandigheden waarin wij in dit land leven hebt u volgens ons al het mogelijke gedaan en doet u het nog om een zo goed mogelijk beleid te voeren. Wij zullen uw begroting dan ook goedkeuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Conrotte.

M. Conrotte. — Monsieur le Président, chers collègues, plutôt que de vous poser, monsieur le ministre, un certain nombre de questions techniques à propos desquelles nous pouvons toujours entretenir un échange de correspondance, comme par le passé, j'ai donné la préférence à un sujet plus général : la politique de l'emploi.

L'emploi est un objectif, le budget de l'Emploi et du Travail n'est qu'un instrument.

Le plein-emploi est toujours et même plus que jamais un objectif prioritaire et la crise partout présente atteint toutes les professions, qu'il s'agisse des salariés ou des indépendants, des commerçants, artisans, agriculteurs, des professions libérales ou des chefs d'entreprises.

L'ampleur de la crise décourage et révolte, les sensibilités sont exacerbées, il faut donc rétablir la confiance, ce qui ne peut se réaliser que par la détermination d'options politiques fondamentales et par la prise de décisions efficaces et effectives dans les domaines économique et social.

Au niveau européen également, la préoccupation dominante pour toutes les instances communautaires a été de poursuivre la mobilisation et la concentration des efforts pour remédier aux conséquences persistantes — sur l'emploi — des difficultés économiques. Dans cette perspective, la Commission européenne a notamment cherché les moyens de promouvoir une meilleure répartition du travail par l'aménagement du temps de travail et de faire face aux réductions d'emploi dans certains secteurs plus particulièrement touchés. En effet, la déstabilisation sociale et économique touche tous les pays, qu'ils soient industrialisés ou en voie de développement.

Les jeunes attendent de nous des projets nouveaux et efficaces. Ils ne doivent pas seulement avoir les moyens de vivre, ils doivent également avoir des raisons de vivre, ce que la crise actuelle ne leur donne pas, car elle frappe avec une acuité particulière les jeunes et surtout, parmi eux, les plus démunis, ceux qui sont sans formation générale ou professionnelle.

Le chômage est un problème économique et structurel essentiellement relié à la façon dont nos systèmes économiques ont été construits et à leur oubli de prendre en considération la croissance récente du nombre de jeunes. C'est un problème qui n'est pas lié uniquement aux cycles de croissance et de récession qui jalonnent nos économies.

La lutte contre le chômage ne peut se réaliser valablement que par la promotion d'une stratégie de croissance nouvelle à tous les niveaux, ce qui implique notamment pour les jeunes une politique de formation, de recyclage, mais aussi de stages tant dans les administrations publiques que dans les entreprises privées.

En ce qui concerne ce dernier point, on peut s'interroger sur l'effet net du système des stages sur l'emploi.

L'objectif de ce système était louable, puisqu'il s'agissait de donner aux jeunes une formation professionnelle sur le terrain. Mais une analyse plus approfondie, réalisée il y a trois ans par l'Institut supérieur du Travail, montre que ce sont surtout les jeunes ayant bénéficié d'une formation qui sont davantage pris en considération pour le stage, qui sont les mieux suivis ensuite par le maître de stage, qui reçoivent une meilleure formation et qui sont le plus souvent engagés à titre définitif. Le stage n'est donc pas nécessairement le moyen adéquat de donner une formation professionnelle valable aux jeunes non ou moins bien formés. Ce groupe est engagé par les entreprises comme de la main-d'œuvre à bon marché pour la durée du stage. C'était d'ailleurs pour éviter les abus de ce genre que le gouvernement a porté en 1977 l'indemnité des stagiaires à 90 p.c. du salaire normal au lieu des 75 p.c. initialement prévus.

Actuellement, le régime est devenu, pour les entreprises qui souhaitent engager des jeunes, un moyen de les tester. Il semble donc que le système ne crée plus d'emplois supplémentaires et qu'il y ait une certaine tendance parmi les entreprises à recourir au stage des jeunes pour remplir des emplois vacants. Il faut donc trouver autre chose et il convient en tout cas de répondre à l'attente des jeunes qui, avec raison, s'interrogent sur leur avenir et sur la société dans laquelle nous leur proposons de vivre.

Il nous semble que la politique de l'emploi ne se limite pas et ne peut pas se limiter à un programme de résorption du chômage; elle doit également se préoccuper d'une véritable information sur le contenu des différentes professions et des rapports entre études et carrières. Je dirais presque qu'il convient de décourager, par une information adéquate et sérieuse, les jeunes à entreprendre des études dont les débouchés sur le marché de l'emploi sont totalement saturés ou en voie de l'être. Il s'agit en tout cas de sensibiliser la perception des études et des professions et d'élargir l'horizon professionnel tant des enfants que des parents. A l'Onem et aux médias d'agir en ce sens.

Il faut également rendre l'enseignement apte à maîtriser les techniques et les technologies nouvelles. En effet, si l'introduction de la micro-électronique risque de provoquer l'élimination de certains métiers traditionnels, elle entraîne en contrepartie la création d'emplois nouveaux pour certains types de qualification. En permettant une meilleure utilisation des ressources matérielles et humaines ainsi qu'une réduction des coûts, la micro-électronique induit, en outre, un processus d'augmentation de l'offre et de la demande qui pourrait permettre d'atténuer, voire d'annuler les réductions d'emplois liées à l'accroissement de la productivité.

Mais comme toute mutation technologique, cela exige une grande rapidité d'innovation et de développement en raison de la concurrence avec les pays tiers, concurrence dont l'issue est déterminante pour l'expansion de l'économie en général et du marché de l'emploi en particulier. Si nous n'innovons pas aussi vite que d'autres pays, nous serons dans l'obligation d'augmenter nos achats chez eux, accroissant ainsi leur emploi et leurs revenus au détriment des nôtres.

Il convient également d'aider les jeunes à acquérir la qualification nécessaire pour trouver un emploi; s'il est nécessaire d'apporter une reconnaissance légale et de réformer le système de l'apprentissage en veillant à ce que l'objectif de formation soit rencontré prioritairement, il convient également de réglementer le rôle et la fonction du secrétaire d'apprentissage. Je cite cette formule bien qu'elle soit de la compétence de nos communautés.

Ce ne sont là que quelques exemples parmi d'autres; on pourrait y ajouter une meilleure répartition du travail disponible, la création d'un troisième circuit de travail qui serait amené à remplacer le CST et la mise au travail des chômeurs par l'Etat, circuit qui, disons-le, est spécialement destiné aux chômeurs structurels, une plus large formation générale et polyvalente qui stimulerait la mobilité professionnelle...

Disons en tout cas, et soyons-en convaincus, la recherche de solutions valables au chômage requiert en premier lieu le bannissement de tout défaitisme. Il ne s'agit plus de continuer à nous demander « jusqu'où cela va-t-il nous mener ? » mais plutôt d'imaginer les mesures positives que nous devons réaliser. Nous ne devons plus considérer l'emploi comme un objectif isolé et le chômage comme un malheur en soi. Nous devons localiser la maladie qui frappe notre société et déterminer comment y réagir.

Compte tenu de la croissance importante de la population active entre 1980 et 1985 et étant donné la croissance économique ralentie, la création attendue d'emplois suffira à peine pour répondre aux nouveaux demandeurs arrivant sur le marché du travail. Le Bureau du Plan estime que, si l'on mène une véritable politique volontariste, la création d'emplois par an s'établira autour de 21 000 unités. Le chômage augmenterait donc de 7 000 unités par an. C'est pourquoi nous ne pouvons baisser les bras et nous devons mener une politique spécifique de l'emploi qui comprendrait entre autres les quelques points dont j'ai parlé précédemment.

En tout cas, on ne pourra créer suffisamment de nouveaux emplois, pour les jeunes comme pour les autres, si on ne sort pas de l'actuelle récession en ouvrant de nouveaux marchés : de nouveaux marchés nationaux, d'une part, en donnant plus d'importance aux besoins sociaux et culturels, et des marchés internationaux, d'autre part, en développant la coopération avec le tiers monde et en produisant de nouveaux produits qui correspondent à leur demande et à notre capacité technologique.

Telles sont, monsieur le ministre, les quelques réflexions que je souhaitais formuler à l'occasion de l'examen de votre budget. Nous tenons à féliciter M. Egemeers pour l'excellente présentation de son rapport. En conclusion de son exposé, il vous a souhaité bon courage dans la poursuite de votre mission de bonne gestion. Je joins très volontiers à ses paroles la voix du groupe PSC, nous vous soutiendrons dans la réalisation des objectifs que vous vous êtes assignés. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltiel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het ligt voor de hand dat de bespreking van deze begroting — en dit is reeds duidelijk gebleken uit de uiteenzettingen van vorige sprekers — vooral aanleiding geeft tot het analyseren en bespreken van het werkloosheidsprobleem. Het Parlement weerspiegelt aldus de bekommerning van de publieke opinie: voor de huidige generatie is het behoud van de werkgelegenheid en voor de komende generaties het probleem van eventuele tewerkstelling cruciaal.

Collega Constant De Clercq heeft zoëven het recentste cijfer geciteerd van 378 683 volledig werklozen. Voeg daarbij nog een aantal niet-steungerechtigden, de deeltijdse arbeiders en de overbezetting die in sommige bedrijven nog heerst en men komt tot het besluit dat de werkloosheid meer dan een half miljoen mensen treft. Dit is een gesel in de tijd waarin wij leven.

In verband met het gevoerde beleid wil ik zeer kort enkele beschouwingen formuleren over de programma's tot opslorping van de werkloosheid, over de problemen waarmee de administratie wordt geconfronteerd en over het budgettaire probleem.

De programma's tot opslorping van de werkloosheid werden opgezet in de context van honderd- tot tweehonderdduizend werklozen. Inmiddels — de cijfers die daarstraks werden geciteerd ondersteunen dit — is men toe aan een verdrievoudiging van het vooropgestelde cijfer. Het is dan ook duidelijk dat men op die wijze de werkloosheid niet zal kunnen opslorpen. De recente evolutie heeft bovendien bewezen dat men er evenmin zal toe komen de aangroei in te dijken.

Met de programma's inzake brugpensioenen, stages ... BTK weet men thans niet goed meer waarheen. In verband met het brugpensioen rijst de vraag of het de bedoeling is de vervroegde oppensioensstelling te veralgemenen om derwijze het werkloosheidsprobleem af te wentelen op de pensioensector. Het ware beslist een aantrekkelijke oplossing om het officieel werkloosheidscijfer te drukken. Wij moeten er nochtans rekening mee houden dat de pensioensector wegens de demografische evolutie de komende jaren met ernstige moeilijkheden zal hebben af te rekenen. Bovendien zal men ook eens het verzadigingspunt bereiken dat de actieve bevolking niet meer voldoende zal kunnen presteren voor de niet-actieven.

Inzake het bijzonder tijdelijk kader rijst de vraag — de heer Vangeel heeft er zoëven ook naar verwezen — of men een uitbreiding en veralgemening van het stelsel beoogt. Ik denk bijvoorbeeld aan de uitbreiding naar de welzijnssector. U hebt daarvan zoëven nog gewag gemaakt, mijnheer Vangeel. Wat daarmee?

Inzake het BTK-stelsel kan men zich afvragen hoe bepaalde specifieke problemen en scheefgegroeide situaties kunnen worden onderzocht. Ik zal er enkele opsommen. Wat bijvoorbeeld met de tewerkstelling van BTK'ers in overheidsdienst, waar ze worden belast met opdrachten die op zichzelf geen tijdelijk karakter hebben, maar waar het in feite om lopende administratieve functies gaat? Ik weet, voor bepaalde gemeenten was het BTK-stelsel zeer welkom om diverse taken na de fusie op te vangen, met een relatief beperkte inbreng van de gemeenten zelf. Een gezonde toestand is dat echter niet.

Een andere vraag: Gaat men de weg op van de definitieve uitwerking van een derde arbeidscircuit? In dat geval moet er een oplossing worden gevonden voor de specifieke problemen in verband met de continuïteit in de BTK-projecten. Denk maar aan al de moeilijkheden die zich hebben voorgedaan met Bloso.

Wat met het statuut van de in dienst genomen personen? De heer De Clercq heeft er daarnet ook op gewezen. BTK'ers hebben op het ogenblik niet hetzelfde statuut als de andere personen in overheidsdienst.

Een derde beschouwing: bij de lopende BTK-projecten stelt men vast dat bij de aanwerving te veel universitair geschoolden werden opgenomen. Bij het oorspronkelijk BTK-concept lag het in de bedoeling zo veel mogelijk langdurige werklozen op te nemen en het is vooral in de categorieën van niet-universitair geschoolden en van vrouwelijke werklozen dat men deze langdurige werklozen terugvindt. Trouwens, indien men naar het oorspronkelijke concept zou teruggaan zou dit een niet te onderschatten budgettaire weerslag hebben.

Enkele beschouwingen in verband met de administratie. De omvang van de werkloosheid plaatst de betrokken diensten voor onoverkomelijke problemen. De diensten op zich zijn niet in staat de hele administratie van 500 000 werknemers te verwerken. De personeelssterkte van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening is berekend op 200 000 werklozen, waardoor een groot aantal tijdelijk in dienst werden genomen. Slechts de helft is thans vast benoemd ambtenaar.

Met betrekking tot de controle van de werklozen zijn slechts een beperkt aantal controleurs, namelijk 196, bestemd voor 3 à 400 000 werklozen. Als men er nog de moeilijkheden aan toevoegt die ontstaan ingevolge de nieuwe reglementering — gegevens die moeten worden opgezocht met betrekking tot vroeger gepresteerde arbeid, samenstelling van het gezin enz. — kan men zich afvragen wanneer die nieuwe reglementering operationeel zal worden. De oorspronkelijke datum hiervoor was 1 april 1981. Mijnheer de minister, wat hiermede?

Het ligt voor de hand dat het personeelsprobleem en de nieuwe opdrachten tot zware moeilijkheden leiden. Ik heb ter staving hiervan een verklaring van de administrateur-directeur-generaal van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, gepubliceerd in een dagblad. Hij spreekt over de onhoudbaarheid van de situatie en verklaart meer in het bijzonder dat de zogeheten « tien geboden van minister De Wulf » niet uitvoerbaar zijn met betrekking tot strenge controle op werklozen.

Een derde beschouwing betreffende de budgettaire problemen. Uit recente gegevens inzake de evolutie van de werkloosheid en van de daaruit voortvloeiende financiële last van de werkloosheidsuitkering, blijkt een onderschatting van de huidige begroting met 20 à 25 miljard. Hoe zal men dit oplossen, mijnheer de minister? Zal u bij een aanvraag van een overeenstemmend bijkrediet niet worden geconfronteerd met de besnoeiingen die gelden voor de andere departementen? Op welke wijze zal men eventueel een verdere toeneming van de uitgaven proberen in te dijken?

De werkloosheid zal niet worden opgelost door het specifiek tewerkstellingsbeleid dat thans wordt gevoerd, met prepensioenen, stages, BTK, omdat hierdoor eigenlijk een vals beeld wordt gegeven van de tewerkstelling, met een enorme budgettaire weerslag voor de overheid. Die drie programma's zijn nuttig om over tijdelijke moeilijkheden heen te komen maar fundamenteel lossen zij niets op. De werkloosheid zal maar ter dege worden bestreden op het ogenblik dat de regering een gezond economisch beleid zal voeren dat niet gesteund is op kunstmatige programma's maar dat fundamenteel nieuwe arbeidsplaatsen in het leven zal roepen.

Mijnheer de minister, dit vinden wij niet terug in het beleid van de huidige regering. In die optiek zullen wij dan ook uw begroting niet goedkeuren. *(Applaus op de liberale banken en op sommige banken van de Volksunie.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, vorige jaren werd bij de begrotingsdocumenten meestal een bijlage gevoegd met onder meer aanduidingen over het personeelskader van het betrokken departement. Hierin werd niet alleen het totale personeelskader opgegeven maar vond men ook gegevens omtrent niet-bezette posten, bijvoorbeeld wegens non-activiteit. Nu worden dergelijke gegevens niet meer verstrekt bij elke begroting, waarschijnlijk om redenen van besparing.

De volgende vraag wensen wij niet alleen aan u te stellen maar leggen wij ook aan alle andere ministers voor: Welk is het aantal personeelsleden van de verschillende diensten van uw departement, die gedetacheerd werden naar kabinetten van ministers en staatssecretarissen? Ik wens te kennen, enerzijds, het aantal gedetacheerden van uw eigen departement en, anderzijds, het aantal personeelsleden van regies, parastatale instellingen, enzovoorts waarvoor u bevoegd bent en die werden gedetacheerd.

Deze gegevens vormen voor ons de enige mogelijkheid om een idee te krijgen over de totale kostprijs van de kabinetten. In de begroting van elk departement vinden wij wel in de lopende uitgaven zo'n 50 miljoen maar daarin is niet opgenomen de tegenwaarde van de vergoedingen die aan die ambtenaren worden uitbetaald. Deze komen immers voor in de begroting van het departement waartoe zij behoren.

Wellicht, mijnheer de minister, kunt u deze cijfers niet onmiddellijk geven. Indien u voor het opzoekingswerk enkele dagen nodig zou hebben, vraag ik u er meteen het bedrag van de totale loonkost bij te voegen. Indien u mij evenwel onmiddellijk antwoordt, kan het aantal volstaan. Bij de minister van Openbare Werken ging het om niet minder dan 176 personen die van zijn departement en daarvan afhangelende diensten waren gedetacheerd naar diverse kabinetten.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Wulf.

De heer De Wulf, minister van Tewerkstelling en Arbeid. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats wil ik u danken dat u mij in de gelegenheid heeft gesteld om in de Kamer van volksvertegenwoordigers op een gegeven ogenblik de vereiste

verklaringen af te leggen. Tevens wil ik ook mijn grote voldoening uitspreken over de wijze waarop dit debat is verlopen. Het heeft meer nog dan vorig jaar aangetoond dat de problemen in verband met de tewerkstelling en de werkloosheid en wat er rechtstreeks of onrechtstreeks bij te pas komt, zeer sterk in de belangstelling staan. Deze problemen werden hier op zeer hoog niveau behandeld. De zelfde indruk krijgt men trouwens ook wanneer men het uitstekend verslag van rapporteur Egelsemeers raadpleegt. Hieruit blijkt dat de commissie mijn begroting, in detail en met de ernst die deze verdient, heeft onderzocht en beoordeeld vooral op het stuk van de politiek die wordt gevoerd inzake de tewerkstelling.

De tewerkstelling en vooral het probleem van de werkloosheid dat ermee verband houdt, hebben inderdaad acute vormen aangenomen. Ik voeg er evenwel onmiddellijk aan toe dat er steeds minder rechtstreeks verband tot uiting komt tussen de werkloosheid en de verhoging ervan aan de ene kant, en de tewerkstelling aan de andere kant. Dit verklaart meteen ook de korte onderbreking die ik mij zo-even heb veroorloofd tijdens de uiteenzetting van senator Deleecq.

Wij kennen inderdaad een zeer hoog werkloosheidspeil, maar men verliest al te gemakkelijk uit het oog dat ons tewerkstellingspeil een van de hoogste ter wereld is, en dat, op 1974 na, nooit zoveel mensen als nu het geval is, in ons land effectief hebben gewerkt. Ik zou zeggen gelukkig maar, zoniet zou het fenomeen van de werkloosheid zich nog veel sterker doen gevoelen.

Hoe is deze tegenstrijdigheid, een zeer hoog tewerkstellingspeil en niettemin een zeer hoge werkloosheid, te verklaren? Het verband tussen beide wordt steeds losser omdat de werkloosheid evolueert volgens fenomenen die niet direct met de tewerkstelling verband houden. Zij wordt de jongste jaren zeer sterk beïnvloed — dat zal nog duren tot in 1985-1986 — door de demografische evolutie, de mentaliteitsverandering bij de vrouwen en door het zeer hoog arbeidsaanbod dat wij de jongste jaren kennen. Hieraan moet worden toegevoegd de zeer kleine afvloeiing van oudere arbeidskrachten die de pensioenleeftijd bereiken, omdat wij nu rekening moeten houden met de geboortetijden die overeenstemmen met de eerste wereldoorlog, ogenblik waarop, zoals in elke conflictsituatie, het geboortepijl zeer laag lag.

Er is dus een nooit geziene aangroei van jonge arbeidskrachten en een zeer geringe afvloeiing van arbeidskrachten. Zelfs in de meest expansieve economische periode die wij hebben gekend zouden wij nog niet bij machte zijn geweest dat groeiend arbeidsaanbod te verwerken.

De aangroei van de beroepsbevolking die nu reeds verscheidene jaren duurt, verklaart de aangroei van het aantal langdurig werklozen. Wij hebben om die reden geen fundamentele oplossing kunnen vinden voor acute problemen zoals de jeugd- en de vrouwenwerkloosheid. Ik moet er echter de aandacht op vestigen dat de verscheidene mechanismen die wij op gang hebben gebracht in het kader van de opslorplingsprogramma's: BTK, tewerkgestelde werklozen, brugpensioen, stagiars, enzovoort, erop gericht zijn om zo selectief mogelijk in te spelen op de bevolkingslagen waar de werkloosheidsgraad het hoogst is.

Mevrouw Remy heeft er daarstraks nog de aandacht op gevestigd dat wij rekening houden met de samenstelling van de werkloosheid bij het geven van impulsen aan bepaalde programma's. Daaruit vloeit onmiddellijk voort dat in het BTK-stelsel niet alleen vele jonge mensen zijn opgenomen maar dat meer dan de helft van de tewerkgestelden in dat stelsel vrouwen zijn.

Andere mechanismen zoals het systeem van de tewerkgestelde werklozen is meer in het bijzonder gericht op langdurige werklozen en op oudere werknemers voor wie de kansen veel kleiner zijn om zich terug in het gewone arbeidsbestel in te schakelen. Wij hebben dit systeem aangevuld met de mogelijkheid over te stappen op brugpensioen en tevens te zorgen voor de tewerkstelling van een jongere werknemer. Een brugpensioen verruimt dus de arbeidsmarkt voor de jongere arbeidskrachten.

Het systeem van de stagiairs is in het bijzonder op jongere arbeidskrachten afgestemd. Uit dit alles moet blijken dat het evenwicht dat wij nastreven niet zo slecht is als sommigen op deze tribune kwamen beweren.

In verband met de jeugdwerkloosheid doe ik opmerken dat het percentage werkloze jongeren in vergelijking met het totaal aantal werklozen de jongste maanden bestendig afneemt. Dat bewijst dat de inspanningen die wij op dat vlak blijven leveren en zelfs nog trachten op te voeren, een gunstige weerslag hebben op de tewerkstelling.

Ik kan daar nog aan toevoegen, hoewel ik daar vandaag niet ga over uitweiden, dat in het kader van nieuwe programma's en van uitbreidingen die wij vooropstellen er in het bijzonder aandacht zal

worden besteed zowel aan de langdurig als aan de vrouwelijke werklozen, met, in die groepen, extra aandacht voor de ongeschoolden.

De kansen op tewerkstelling dalen in omgekeerde verhouding tot de graad van scholing. Dit verklaart waarom 75 pct. van de werklozen ongeschoolde mannen en vrouwen zijn. Dit verklaart ook waarom wij, in tegenstelling met de politiek die de jongste tijd werd gevolgd, de komende weken en maanden werk gaan maken, niet meer van een opslorplingsprogramma dat louter is gericht op de budgettaire mogelijkheden, maar van een expansief tewerkstellingsprogramma, zoals verscheiden sprekers hier hebben beklemtoond.

Daarbij worden meer mogelijkheden tot stand gebracht zowel in het stelsel van het bijzonder tijdelijk kader, van de tewerkgestelde werklozen als van het premiesysteem. Er wordt ook nog gedacht aan een nieuw tewerkstellingsprogramma waarbij wij rechtstreeks, ook in de privé-sector, zullen trachten in te grijpen door het verlenen van contingenten van werknemers die, door het ten-lastenemen van de loonlast, zouden kunnen inspelen op de humanisering van de arbeid en de verbetering van de werkomstandigheden.

Sommigen hebben ons het verwijt toegestuurd dat de beslissingen van de regering op dat stuk onrechtstreeks of langs de pers moeten worden vernomen. Ik durf hier dan ook te zeggen dat er momenteel nog geen sprake is van formele beslissingen. Er zijn wel voorstellen gedaan aan de Ronde Tafel en bijgevolg ook aan de sociale gesprekspartners. De beslissingen zullen voortvloeien uit de besprekingen die worden gevoerd en zullen uiteraard op dat ogenblik met de medewerking van het Parlement worden omgezet in zo doeltreffend mogelijke instrumenten om de werkloosheid verder te bestrijden. Zo zal een nieuwe impuls kunnen worden gegeven aan bepaalde tewerkstellingsprogramma's, aan de uitbreiding van bestaande initiatieven of aan het nemen van nieuwe initiatieven.

Degeenen die steunend op de naakte cijfers zoals ze in mijn begroting voorkomen en op de momenteel gekende gegevens, kritiek uitoefenen op het feit dat mijn kredieten onvoldoende zouden zijn voor 1981, mogen niet te vlug definitieve conclusies trekken vermits wij ons nog steeds in een evoluerende situatie bevinden. Het is daarbij niet uitgesloten dat wij op het einde van dit jaar al eens een bepaald evenwicht terugvinden. De gevolgen van de maatregelen die ik in verband met het bekomen van een beter evenwicht in mijn begroting heb genomen, zullen zich immers slechts ten volle in de loop van het tweede semester van 1981 doen gevoelen.

In verschillende uiteenzettingen werd gehandeld over de administratie van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening waarvan de werking inderdaad te wensen overlaat.

De administratie van de RVA is momenteel met werk overspoeld, omdat de berekening van het kader steunt op gegevens die volledig voorbijgestreefd zijn. Bijgevolg is de mankracht onvoldoende in aantal en in kwalificatie. Dat is een situatie die niet kan verder duren en ik stel dan ook alles in het werk om dit probleem zo vlug mogelijk op te lossen. Na maandenlange, ik durf zelfs zeggen, na jarenlange inspanningen zijn er nu eindelijk concrete beslissingen op dat stuk genomen zodat ik het voornemen heb om, in overleg met de collega's van het Openbaar Ambt en van Begroting, zeer vlug een nieuw kader uit te werken dat de RVA, met een voldoende personeelsbezetting, in staat zal stellen op een meer adequate manier zijn opdrachten te vervullen.

Verscheidene sprekers handelden over de herscholing en de omscholing. Telkens werd daarbij aangestipt dat deze bevoegdheden behoren tot de gemeenschappen, wat juist is. Dat neemt echter niet weg dat de aandacht werd gevestigd onder meer op het probleem van de verlenging van de leerplicht tot 16 jaar. Ik kan deze stelling bijtreden.

Er werden in dat verband ook vragen gesteld over een mogelijke invoering van het industrieel leercontract. Het desbetreffend wetsontwerp is klaar en wordt op het ogenblik besproken in de Ministerraad. Ik hoop dat daar vlug het licht op groen zal worden gezet zodat ik het ontwerp kan indienen bij de Senaat. Dit industrieel leercontract kan een instrument worden om de technische geschooldheid van onze jongeren bij te werken en een deel van de jeugdwerkloosheid op te vangen.

Ik verwijs hier naar het voorbeeld van de Duitse Bondsrepubliek. Daar bestaat een zeer geperfectioneerd systeem van industrieel leercontract en heeft men minder jeugdwerkloosheid dan in de andere EG-landen. Bovendien is de Bondsrepubliek het enige industrieland dat geen gebrek aan gespecialiseerde arbeidskrachten heeft.

Verscheidene leden van de Senaat wezen immers terecht op de grote verschillen in ons land tussen het arbeidsaanbod aan de ene kant en de vraag aan de andere kant. Vraag en aanbod kunnen elkaar vaak niet ontmoeten, omdat de kwalificaties en de specialisa-

ties van het arbeidsaanbod niet steeds overeenstemmen met de vereisten van onze industriële maatschappij.

Rapporteur Egelmeers heeft ook een zeer precieze en belangrijke vraag gesteld over de tewerkgestelde werklozen in de beschuttende werkplaatsen. Ingevolge een gedachtenwisseling in de Kamer van volksvertegenwoordigers heb ik ter zake, in samenwerking met mijn collega van Volksgezondheid een werkgroep opgericht. De moeilijkheden op dat stuk vloeien immers voort uit de beslissingen van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, die het *modus vivendi* dat tot dan toe bestond overhoop hebben gegoooid.

Deze werkgroep heeft zijn werkzaamheden aangevat. Ik heb hem met aandrang gevraagd zijn conclusies zo vlug mogelijk in te dienen, zodat ik dit zeer moeilijke en complexe probleem in de kortst mogelijke termijn kan oplossen.

Er bestaat nochtans wel een probleem in verband met het onderscheid dat kan worden gemaakt tussen het aantal tewerkgestelde werklozen in de beschuttende werkplaatsen en het aantal personen dat in de beschuttende werkplaatsen is opgenomen, of er als gehandicapte is geplaatst. Het betreft immers gedifferentieerde situaties die elk een andere oplossing vereisen. Ik hoop daarin zo spoedig mogelijk te slagen.

De heer Van den Eynden heeft vragen gesteld waarop ik reeds ben ingegaan in mijn algemeen antwoord, maar hij heeft ook een specifieke vraag gesteld in verband met het conflict bij de Boelwerf te Temse.

Het gaat hier om een verschillende interpretatie van de toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomst. Ondanks alle inspanningen die de sociale bemiddelaar zich bij herhaling heeft gemaakt, kon dit probleem nog niet worden geregeld. Gisteren nog heb ik zelf contact gehad met de werkgevers en met de werknemers maar ik heb niet de indruk dat een verzoening van de verschillende standpunten tot de onmiddellijke mogelijkheden behoort. Toch zet ik mijn inspanningen verder om aan dit conflict zo spoedig mogelijk een bevredigende oplossing te geven.

Je ne vais pas m'étendre, monsieur Wathelet, sur votre intervention concernant la remarque de la Cour des comptes qui met en cause, dans certains cas, la gestion paritaire. Je crois que vous êtes conscient du fait qu'il s'agit avant tout, à mon sens, d'une question politique.

De toute façon, la gestion paritaire a toujours sa raison d'exister, même si la source des recettes de certains organismes se modifie dans le temps ou à la suite de certaines circonstances.

Verschillende leden, onder andere de heer De Clercq, hebben de aandacht gevestigd op een passus in de regeringsverklaring, waarin wordt bepaald dat zal worden gestreefd naar een gelijkschakeling van de statuten van de BTK'ers en de tewerkgestelde werkloze.

Zoals alle leden van deze Senaat, ben ik mij natuurlijk bewust van dit probleem en van de onvolmaaktheid van deze statuten, vooral dan het statuut van de tewerkgestelde werklozen. Om tal van redenen, soms van budgettaire aard, maar soms ook om redenen die te maken hebben met het al dan niet verder stimuleren van die mechanismen, is het nog niet mogelijk gebleken dit probleem een afdoende oplossing te geven. Hoe dan ook, ik zet mijn inspanningen op dat stuk verder en zal niet nalaten indien er zich nieuwe mogelijkheden voordoen, ook dat probleem op te lossen.

La même réponse vaut pour M. Kevers qui a parlé, en termes à mon sens excessifs, de la condition inhumaine des chômeurs mis au travail et dont l'autorisation était prolongée de trois mois en trois mois. Cette situation est dépassée depuis quelques semaines, le gouvernement ayant pris la décision de prolonger les contrats et les autorisations y afférentes jusqu'à la fin de l'année.

Sur ma proposition, il a été décidé que les chômeurs mis au travail depuis plus de trois ans ou ayant dépassé l'âge de 50 ans, seraient remplacés en dernier lieu. Cela leur garantit une certaine stabilité d'emploi pour une durée assez longue, voire de plusieurs années.

Il faut applaudir le remplacement progressif des chômeurs mis au travail par du personnel statutaire, sans que soit mis en cause l'objectif global de la politique de l'emploi, à savoir que le nombre de 30 000 chômeurs mis au travail serait toutefois maintenu.

Je ne m'attarderai pas à la question posée par M. Kevers au sujet de la situation, assez complexe, existant aux établissements Jadot Frères, puisqu'il m'a prié de lui répondre par écrit.

J'ai également pris bonne note des questions posées par M. Humblet, notamment en ce qui concerne la *Revue du Travail* et le système d'informatique en usage au département. Je ne manquerai pas de les examiner avec une particulière attention.

M. Humblet a estimé insuffisante la documentation relative au Fonds de l'humanisation du travail, à la Commission du travail féminin, à l'Office national de l'Emploi et aux services de l'inspection sociale. S'il en exprime le désir, comme chacun de ces services établit des rapports annuels distincts et fort détaillés, je ne manquerai pas de lui faire parvenir un exemplaire de ces différents rapports susceptibles de constituer pour lui une base de documentation plus fournie.

Mijnheer Vangeel, hoewel uzelf daarop reeds zijt ingegaan, wil ik graag nog even terugkomen op het verschil inzake werkloosheid en werkloosheidsniveau; vooral de vrouwelijke werkloosheid in ons land vergeleken met de andere EG-landen.

Zoals uzelf hebt gezegd, is dat verschil voornamelijk, zoniet uitsluitend, te wijten aan de verschillende registratie, maar vooral aan de verschillende reglementering die, laten wij eerlijk zijn, in België, gelukkig maar, nog steeds veel vrijgevinger is dan in alle ons omringende landen.

U hebt de vergelijking gemaakt met de Nederlandse situatie, waar de vrouwenwerkloosheid veel lager ligt dan bij ons, 6,7 pct. tegenover 16 pct. Volgens de Nederlandse reglementering worden de gehuwde vrouwen na zes maanden automatisch uit het systeem van de werkloosheid gesloten. Na twee jaar worden de ongehuwde vrouwen en ook de mannen uitgesloten. Wij kennen een heel andere sociale benadering van het probleem, en wij nemen zelfs de schoolverlaters onmiddellijk op in het systeem van de werkloosheidsverzekering. Dat bestaat in geen enkel ander land ter wereld, tenzij, zoals men mij daarstraks heeft medegedeeld, in Nieuw-Zeeland.

België is het enige land waar geen beperking in de tijd is ingevoerd voor het toekennen van werkloosheidsuitkeringen, en er wordt ook niet aan gedacht, ik herhaal het, zo een beperking in te voeren. Integendeel, op het ogenblik dat wij verplicht werden maatregelen ter sanering van het systeem in te voeren, werd uitdrukkelijk vermeld dat de garanties voor het recht op werkloosheidsuitkering zonder beperking in duur formeel werden bevestigd.

In verband met uw opmerkingen over de afhandeling van de aanvragen voor het wettelijk bruggpensioen, vraag ik u, mijnheer Vangeel, mij de concrete gevallen die u kent te signaleren, zodat ik maatregelen kan treffen. Zoals uzelf al hebt opgemerkt, is het hier soms een kwestie van tekort aan personeel, en vooral aan bevoegd personeel.

Ik heb reeds over de globale administratieve aspecten van de RVA gesproken. De mankementen in verband met een gelijklopende interpretatie van de reglementering, zullen in de toekomst worden opgevangen door een dienst die zeer spoedig operationeel zal worden en die erover zal moeten waken dat de reglementering in de verschillende gewestelijke directies op een zo eenvormig mogelijke manier zal worden toegepast.

De heer Vangeel. — Mijnheer de minister, ik ken voorbeelden van personen die bij één en dezelfde werkgever waren tewerkgesteld, maar wegens hun woonplaats afgingen van verschillende directies. De gevallen worden op een gans verschillende manier afgehandeld. Zo krijgt de ene persoon meer bruggpensioen dan de andere, hoewel beiden hetzelfde loon hadden. Dat kan toch niet blijven duren!

De heer De Wulf, minister van Tewerkstelling en Arbeid. — Dat is juist wat ik bedoel, mijnheer Vangeel. Wij streven ernaar die moeilijkheden in de toekomst op te vangen en uit te schakelen, omdat er tot nu toe een te groot onderscheid bestaat tussen de verschillende gewestelijke directies inzake de interpretatie van de reglementering. Zij wordt op een verschillende manier toegepast en verschillend geïnterpreteerd. Dat kan natuurlijk niet langer duren. Het is precies om die reden dat een coördinerende dienst werd opgericht die er in de toekomst zal over waken dat dergelijke verschillen zich niet langer voordoen.

A M. Conrotte, qui a établi un rapport entre les stages et la formation professionnelle, je crois avoir répondu déjà en annonçant que le projet de loi sur le contrat d'apprentissage industriel est pratiquement prêt.

Par ce projet, nous voulons arriver à une bonne coordination entre les différents régimes de stage, d'écologie technique ou professionnelle, et résoudre ainsi certains problèmes en matière de chômage des jeunes et de manque de spécialisation d'une certaine main-d'œuvre. Je compte déposer bientôt ledit projet sur le bureau du Sénat.

De heer De Seranno heeft een zeer precieze vraag gesteld over de personeelsleden die bij de kabinetten zijn gedetacheerd. Ik zal daar schriftelijk op antwoorden daar dit in de verschillende parastaten wellicht wat opzoeking zal vergen.

Dit zijn, mijnheer de Voorzitter, dames en heren, enkele elementen in verband met de vragen die werden gesteld en, naar ik hoop, ook enkele verduidelijkingen in verband met de toestand inzake tewerkstelling en werkloosheid.

Ik besluit met erop te wijzen dat — zoals hopelijk is gebleken uit mijn uiteenzetting — wij niets onverlet laten om die overweldigende plaag die ons reeds sedert jaren teistert, met alle mogelijke middelen te bekampen. Ik heb daarstraks reeds gezegd dat de regering zich voorneemt een expansieve tewerkstellingspolitiek te voeren ook in verband met de opslorplingsprogramma's die door mijn departement werden uitgewerkt en met de nieuwe initiatieven die daaromtrent zullen worden genomen.

Ik verhele u niet dat deze nieuwe benadering vooral is geïnspireerd op het feit dat uit een zeer recente studie door het Planbureau verricht, is gebleken dat een werkloze in 1981 488 943 frank zal kosten. Voor de bepaling van dit bedrag werd niet alleen rekening gehouden met de werkloosheidsuitkering maar tevens met het ontbreken van sociale bijdragen en met de geringe fiscale inkomsten die de Staat van de werklozen ontvangt. Dit heeft ertoe geleid dat de redenering meer en meer veld wint dat het voor een dergelijk bedrag meer aangewezen is en ook lonend kan zijn de effectieve tewerkstelling te stimuleren zelfs indien zij voor een groot deel, of eventueel volledig ten laste van de overheid zou vallen, althans gedurende een overgangperiode.

In plaats van de betrokkenen verder doelloos naar het stempellokaal te sturen met alle sociale, menselijke en andere gevolgen van dien, zullen wij integendeel trachten hen te integreren in het normaal maatschappelijk bestel, hun effectieve arbeidsmogelijkheden verder aan te moedigen en hen alle kansen te geven die de uitbouw van hun toekomstmogelijkheden vereist. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de chacun des projets de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1981

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTÉRIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1981

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de 1981.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor 1981.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

Je signale au Sénat qu'à la page 14 « Totaux pour les titres I et II du ministère de l'Emploi et du Travail », il faut lire 87 753,8 millions au lieu de 87 629,4 millions.

Ik maak er de Senaat op attent dat op bladzijde 14 « Totalen voor titels I en II van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid » 87 753,8 miljoen dient te worden gelezen in plaats van 87 629,4 miljoen.

— Les articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (*Voir documents nos 5-XVII-1 et 2, session 1980-1981, du Sénat.*)

De artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (*Zie stukken nrs. 5-XVII-1 en 2, zitting 1980-1981, van de Senaat.*)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

Crédits pour les dépenses courantes (titre I) et pour les dépenses de capital (titre II)

Article 1er. Il est ouvert pour les dépenses du ministère de l'Emploi et du Travail, afférentes à l'année budgétaire 1981, des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

	Crédits
TITRE I	
Dépenses courantes	87 738,5
TITRE II	
Dépenses de capital	15,3
Totaux	87 753,8

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I) en de kapitaaluitgaven (titel II)

Artikel 1. Voor de uitgaven van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1981 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken) :

	Kredieten
TITEL I	
Lopende uitgaven	87 738,5
TITEL II	
Kapitaaluitgaven	15,3
Totalen	87 753,8

Die kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de hierbijgaande tabel.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, peuvent être consenties des avances de fonds :

1° D'un montant maximum de 750 000 francs, aux comptables extraordinaires du département, autres que ceux visés aux 2°, 3° et 4° ci-après, qui sont autorisés à payer, au moyen de ces avances, les dépenses n'excédant pas 100 000 francs ;

2° D'un montant maximum de 500 000 francs, au comptable du service social qui est autorisé à liquider, au moyen de ces avances, les dépenses, quel qu'en soit le montant, prévues à l'article 11.05 de la section 31 du titre I du tableau annexé à la présente loi ;

3° D'un montant maximum de 3 000 000 de francs, au comptable extraordinaire du département, services administratifs généraux, qui est autorisé à payer, au moyen de ces avances, les dépenses résultant de la gestion économique des services n'excédant pas 100 000 francs ;

4° D'un montant supérieur à 750 000 francs aux comptables chargés de financer les missions, qui sont autorisés à mettre les avances nécessaires à la disposition des personnes chargées d'une mission à l'étranger, même si ces avances excèdent 100 000 francs.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten worden verleend :

1° Tot een maximumbedrag van 750 000 frank, aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement, andere dan die bedoeld onder 2°, 3° en 4° hierna, die er uitgaven mee mogen betalen welke 100 000 frank niet overschrijden ;

2° Tot een maximumbedrag van 500 000 frank, aan de rekenplichtige van de sociale dienst, die er de uitgaven mee mag verveffen, bedoeld onder artikel 11.05 van sectie 31 van titel I van de bij deze wet gevoegde tabel en welke ook het bedrag ervan weze ;

3° Tot een maximumbedrag van 3 000 000 frank aan de buitengewone rekenplichtige van het departement, algemene administratieve diensten, die er uitgaven, voortvloeiend uit het huishoudelijke beheer van de diensten, mee mag betalen en welke 100 000 frank niet overschrijden;

4° Welke 750 000 frank overschrijden, aan de rekenplichtigen belast met het financieren van opdrachten, die gemachtigd worden de nodige voorschotten ter beschikking te stellen van de personen belast met een opdracht in het buitenland, zelfs indien deze voorschotten 100 000 frank overschrijden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Le ministre de l'Emploi et du Travail est autorisé à accorder des provisions aux experts et huissiers de justice qui interviennent pour compte de son département.

Art. 3. De minister van Tewerkstelling en Arbeid is ertoe gemachtigd provisies te verlenen aan de deskundigen en gerechtsdeurwaarders, die voor rekening van zijn departement optreden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Le paiement des allocations de naissance et des indemnités pour frais funéraires s'effectue conformément aux règles établies par l'article 23 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat.

Art. 4. De betaling van de geboortetoelagen en de vergoedingen wegens begrafenis kosten geschiedt volgens de regels vastgesteld door artikel 23 van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Le crédit relatif aux crédits d'heures, prévu à l'article 33.06.2, et celui relatif à l'humanisation du travail, prévu à l'article 01.01 de la section 31, titre I, peuvent être transférés respectivement aux articles 60.02.A et 60.04.A du titre IV, section particulière du budget.

Art. 5. Het krediet met betrekking tot de kredieturen, uitgetrokken op artikel 33.06.2, en dit met betrekking tot de humanisering van de arbeid, uitgetrokken op artikel 01.01 van sectie 31, titel I, kunnen worden overgedragen op de artikelen 60.02.A, respectievelijk 60.04.A van titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Le crédit relatif aux dépenses inhérentes à la mise au point, au développement et au financement d'un programme de résorption du chômage, prévu à l'article 01.01 de la section 31 du titre I, peut être transféré en fonction des besoins, à l'article 42.01 de la même section et du même titre de ce budget, après accord du ministre du Budget.

Art. 6. Het krediet met betrekking tot de uitgaven inherent aan de uitwerking, de ontwikkeling en de financiering van een programma tot opslorping van de werkloosheid, uitgetrokken op artikel 01.01, sectie 31, titel I, mag, na akkoord van de minister van Begroting, overgedragen worden, naargelang van de behoeften, op artikel 42.01 van dezelfde sectie en van dezelfde titel van deze begroting.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. Le crédit relatif au paiement des primes de réadaptation et des primes d'adaptation inscrit, à l'article 01.01 de la section 31 du titre I, peut être transféré, en fonction des besoins, à l'article 60.05.A du titre IV, section particulière du budget.

Art. 7. Het krediet met betrekking tot de betaling van de weder-aanpassings- en aanpassingspremies, uitgetrokken op artikel 01.01 van sectie 31, titel I, mag overgedragen worden, naargelang van de behoeften, op het artikel 60.05.A van titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Sur le crédit prévu à l'article 12.01, section 31, titre I, peuvent être imputées des dépenses d'années antérieures.

Art. 8. Op het krediet uitgetrokken op het artikel 12.01, sectie 31, titel I, mogen uitgaven van vroegere jaren worden aangerekend.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Le crédit provisionnel inscrit à l'article 01.04 de la section 31, titre I, du présent budget peut être réparti selon les besoins par voie d'arrêté royal entre les articles appropriés du même titre.

Art. 9. Het provisioneel krediet ingeschreven onder het artikel 01.04 van sectie 31, titel I, van deze begroting mag volgens de behoeften worden verdeeld over de passende artikels van dezelfde titel door middel van een koninklijk besluit.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Le montant des remboursements effectués par les agents du département pour les prêts consentis à charge de l'article 11.05, section 31, peut être porté au crédit d'un compte spécial ouvert au titre IV, section particulière du budget, à gérer par le comptable du service social, en vue d'être réutilisé sous forme de prêts.

Art. 10. Het bedrag van de terugbetalingen door de personeelsleden van het departement voor de leningen toegestaan ten laste van artikel 11.05, sectie 31, mag op het krediet gebracht worden van een bijzondere rekening op titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting, te beheren door de rekenplichtige van de maatschappelijke dienst om opnieuw gebruikt te worden in de vorm van leningen.

— Adopté.

Aangenomen.

TITRE IV. — Section particulière

Art. 11. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au tableau du titre IV joint à la présente loi, sont évaluées à 3 186 300 000 francs pour les recettes et à 3 881 300 000 francs pour les dépenses.

TITRE IV. — Afzonderlijke sectie

Art. 11. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in de tabel van titel IV gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 3 186 300 000 frank voor de ontvangsten en op 3 881 300 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Le plafond des engagements se rapportant à l'article 60.02.A — Fonds destiné au paiement des crédits d'heures — du titre IV du tableau annexé à la présente loi, est fixé à 2 066 582 100 francs.

Art. 12. Met betrekking tot het artikel 60.02.A — Fonds bestemd voor de betaling van de kredieturen — van titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt het plafond der vastleggingen vastgesteld op 2 066 582 100 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au tableau du titre IV joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds sur lesquels il est disposé directement par les comptables qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 13. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in de tabel van titel IV gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd, worden door het teken A aangeduid.

De fondsen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen die de ontvangsten hebben gedaan, worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTERE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de 1980.

Wij gaan over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor 1980.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

Je signale au Sénat qu'à la page 6, colonne 7, « Chapitre 01 — Totaux pour la section 31 — Ministère de l'Emploi et du Travail », il convient de lire 1,0 million.

Ik wijs de Senaat erop dat op bladzijde 6, kolom 7, « Hoofdstuk 01 — Totalen voor sectie 31 — Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid », 1,0 miljoen dient te worden gelezen.

— Les articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents n°s 6-XVII-1 et 2, session 1980-1981, du Sénat.)

De artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 6-XVII-1 en 2, zitting 1980-1981, van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés:

I. — Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten, ingeschreven onder de titel I, Lopende uitgaven, en onder de titel II, Kapitaaluitgaven, van de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1980, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

AANPASSINGEN	Kredieten
TITEL I	
<i>Lopende uitgaven</i>	
Bijkredieten voor het lopend jaar	7 536,3
Verminderings	3 129,1
Bijkredieten voor vroegere jaren	1,0
TITEL II	
<i>Kapitaaluitgaven</i>	
Bijkredieten voor het lopend jaar	—
Verminderings	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	—

I. — Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au titre I, Dépenses courantes, et au titre II, Dépenses de capital, du budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1980, sont ajustés suivant les données détaillées du tableau à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs):

AJUSTEMENTS

Crédits

TITRE I

Dépenses courantes

Crédits supplémentaires de l'année courante . . .	7 536,3
Réductions	3 129,1
Crédits supplémentaires pour les années antérieures . . .	1,0

TITRE II

Dépenses de capital

Crédits supplémentaires de l'année courante . . .	—
Réductions	—
Crédits supplémentaires pour les années antérieures . . .	—
— Aangenen.	
Adopté.	

II. — Diverse bepalingen

Art. 2. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 13 van de wet van 10 april 1973 waarbij aan de werknemers kredieten worden toegekend met het oog op hun sociale promotie, is de staatsschuld voor het begrotingsjaar 1980 niet verschuldigd.

II. — Dispositions diverses

Art. 2. Par dérogation aux dispositions de l'article 13 de la loi du 10 avril 1973 accordant des crédits d'heures aux travailleurs en vue de leur promotion sociale, l'intervention de l'Etat n'est pas due pour l'année budgétaire 1980.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 3. De bij deze wet toegestane kredieten zullen . . . of de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

Art. 3. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 4. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN DE BRUSSELSE GEWESTELIJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES BRUXELLOISES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Nous abordons l'examen du projet de loi ajustant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

Je signale au Sénat qu'à la page 8, « Chapitre VII — Investissements (civils) — Achats de terrains et de bâtiments dans le pays », il convient de lire « Acquisitions d'immeubles en vue de la rénovation urbaine, en ce compris l'aménagement d'espaces verts publics » au lieu de « Acquisition de terrain pour l'aménagement d'espaces verts publics et aménagement d'espaces verts publics ».

Ik maak de Senaat erop attent dat op bladzijde 8 « Hoofdstuk VII — Investerings (civiel) — Aankoop van gronden en gebouwen in het binnenland » dient te worden gelezen « Aankopen van onroerende goederen met het oog op de stadskernvernieuwing, de aanleg van openbare groene ruimten inbegrepen » in plaats van « Aankoop van gronden voor de aanleg van openbare groene ruimten. Aanleggen van openbare groene ruimten ».

— Les articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir document n° 5-XXV-1, session 1980-1981, de la Chambre des représentants.)

De artikelen worden achtereenvolgens in stemming, gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 5-XXV-1, zitting 1980-1981, van de Kamer van volksvertegenwoordigers.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

I. — Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten ingeschreven onder titel I, Lopende uitgaven, en onder titel II, Kapitaaluitgaven, van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

AANPASSINGEN	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vastleggingskredieten	Ordonnancingskredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten lopend jaar . . .	67,0	—	—
Verminderings	67,0	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten lopend jaar . . .	24,2	—	—
Verminderings	25,9	470,9	17,1

I. — Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au titre I, Dépenses courantes, et au titre II, Dépenses de capital, du budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980, sont ajustés suivant les données détaillées au tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs):

AJUSTEMENTS	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'année courante	67,0	—	—
Réductions	67,0	—	—

AJUSTEMENTS	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Crédits supplémentaires de l'année courante	24,2	—	—
Réductions	25,9	470,9	17,1
— Aangenomen.			
Adopté.			

II. — Diverse bepalingen

Art. 2. In het artikel 15, § 1, van de wet van 14 januari 1981 houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980, wordt het bedrag van de vastleggingsmachtigingen voorzien in de lopende uitgaven voor de sector « Middenstand » van het Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie opgevoerd van 174 000 000 frank tot 241 000 000 frank.

Ter compensatie van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde verhoging met 67 000 000 frank wordt het bedrag van de vastleggingsmachtigingen voorzien in de lopende uitgaven voor de sector « Economische Zaken » van het Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie op de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980, vermindert van 384 800 000 frank tot 317 800 000 frank.

II. — Dispositions diverses

Art. 2. A l'article 15, § 1er, de la loi du 14 janvier 1981 contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980, le montant des autorisations d'engagement prévu en dépenses courantes pour le secteur « Classes moyennes » du Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale est porté de 174 000 000 de francs à 241 000 000 de francs.

En compensation de l'augmentation de 67 000 000 de francs visée au premier alinéa du présent article, le montant des autorisations d'engagement prévues en dépenses courantes pour le secteur « Affaires économiques » du Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980 est réduit de 384 800 000 francs à 317 800 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Vastleggingsmachtigingen voorzien in de wet van 14 januari 1981 houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980 worden vermindert ten belope van de bedragen vermeld naast het artikelnummer van bovengenoemde wet, volgens onderstaande tabel (in miljoenen franken):

		Verminderings
A. — Budgettaire sector		
Afdeling 34. — Economische expansie:		
Art. 15. — Zonings		46,0
B. — Gedebudgeteerde sector		
Afdeling 33. — Ruimtelijke Ordening:		
Art. 22. — Gesubsidieerde werken		66,8
C. — Instellingen van openbaar nut		
Art. 21. — NMH		623,2
Totaal		736,0

Art. 3. Des autorisations d'engagement prévues dans la loi du 14 janvier 1981 contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980 sont réduites à concurrence des montants indiqués en regard du numéro de l'article de la loi susmentionnée, selon le tableau ci-après (en millions de francs):

	Réductions
A. — Secteur budgétaire	
Section 34. — Expansion économique:	
Art. 15. — Zonings	46,0
B. — Secteur débudgétisé	
Section 33. — Aménagement du Territoire:	
Art. 22. — Travaux subsidiés	66,8
C. — Organismes d'intérêt public	
Art. 21. — SNL	623,2
Totaux	736,0
— Aangenomen.	
Adopté.	

Art. 4. De ordonnanceringskredieten overgedragen op het begrotingsjaar 1981, van artikel 73.60, afdeling 41, deel I van titel II van de tabellen gevoegd bij de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980, worden met 2 100 000 frank verminderd.

Art. 4. Les crédits d'ordonnancement reportés à l'année budgétaire 1981 de l'article 73.60 de la section 41 de la partie I du titre II des tableaux annexés au budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980, sont réduits de 2 100 000 francs.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 5. Er wordt in titel IV van de bij de wet van 14 januari 1981 houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980 gevoegde tabel een Speciaal Fonds opgericht, genaamd: «Fonds bestemd om het Brusselse gewest in staat te stellen tegemoet te komen aan de specifieke financiële problemen van de gemeenten en van de Brusselse agglomeratie — Wet van 8 januari 1981, betreffende de consolidatielening».

Genoemd Fonds zal worden ingeschreven op het artikel 60.02.A van sectie 32, deel I van titel IV, afzonderlijke sectie.

Art. 5. Il est créé au titre IV du tableau annexé à la loi du 14 janvier 1981 contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980, un Fonds spécial intitulé: «Fonds destiné à permettre à la région bruxelloise de rencontrer les problèmes financiers spécifiques des communes et de l'agglomération bruxelloise — Loi du 8 janvier 1981, relative à l'emprunt de consolidation».

Ledit Fonds sera inscrit à l'article 60.02.A de la section 32, partie I du titre IV, section particulière.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 6. De naar het begrotingsjaar 1979 overgedragen kredieten van artikel 12.35 van afdeling 38 van titel I van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1977, worden vervolgens overgedragen naar de jaren 1980-1981 voor de ordonnanciering van alle uitgaven voortvloeiende uit de verplichtingen ontstaan tijdens de begrotingsjaren 1977 en vroeger.

Art. 6. Les crédits reportés à l'année budgétaire 1979 de l'article 12.35 de la section 38 du titre I du budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1977 sont reportés successivement aux années 1980 et 1981 pour ordonnancer toutes dépenses résultant d'obligations nées au cours des années budgétaires 1977 et antérieures.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 7. In de tabel onder artikel 3 van de wet van 13 februari 1981 houdende aanpassing van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1979 worden het artikel 63.84 van afdeling 38, Volksgezondheid, en de tegenover dat artikel staande bedragen van 19 miljoen frank voor de vastleggingskredieten en 19 miljoen frank voor de ordonnanceringskredieten geschrapt en worden de totalen vervangen als volgt:

Vastleggingsmachtigingen: 92 209 720 frank;
Vastleggingskredieten: 206 787 629 frank;
Niet-gesplitste kredieten: 44 106 590 frank;
Ordonnanceringskredieten: 284 797 349 frank;
Fonds titel IV: 242 600 000 frank.

Art. 7. Dans le tableau repris à l'article 3 de la loi du 13 février 1981 ajustant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1979, l'article 63.84 de la section 38, Santé publique, ainsi que les montants de 19 millions de francs pour les crédits d'engagement et de 19 millions de francs pour les crédits d'ordonnancement en regard de cet article, sont supprimés et les totaux sont remplacés comme suit:

Autorisations d'engagement: 92 209 720 francs;
Crédits d'engagement: 206 787 629 francs;
Crédits non dissociés: 44 106 590 francs;
Crédits d'ordonnancement: 284 797 349 francs;
Fonds titre IV: 242 600 000 francs.
— Aangenomen.
Adopté.

Art. 8. In de tabel onder artikel 4 van de wet van 13 februari 1981 houdende aanpassing van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1979 worden de bedragen betreffende de in onderstaande tabel opgenomen artikelen vervangen als volgt (in franken):

	Vastleggings- machtigingen	Ordonnancerings- kredieten
Openbare Werken:		
Afdeling 33:		
Art. 51.05	—	7 172 320
Art. 63.02.03	—	2 500 000
Volksgezondheid:		
Afdeling 40:		
Art. 63.84	—	23 400 000
Totaal	60 900 000	60 900 000

Art. 8. Dans le tableau repris à l'article 4 de la loi du 13 février 1981 ajustant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1979, les montants concernant les articles repris dans le tableau ci-après sont remplacés comme suit (en francs):

	Autorisations d'engagement	Crédits d'ordonnancement
Travaux publics:		
Section 33:		
Art. 51.05	—	7 172 320
Art. 63.02.03	—	2 500 000
Santé publique:		
Section 40:		
Art. 63.84	—	23 400 000
Totaux	60 900 000	60 900 000
— Aangenomen.		
Adopté.		

Art. 9. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

Art. 9. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 10. Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Art. 10. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.
Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE
RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR
1980*Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen*PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLI-
QUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980*Discussion générale et vote des articles*

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting.

Nous abordons l'examen du projet de loi ajustant le budget de la Dette publique.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers,achte collega's, de inhoud van dit wetsontwerp — ogenschijnlijk zeer onschuldig — verplicht ons evenwel enkele beschouwingen te formuleren betreffende het probleem van de Belgische schuldenlast en de financiering ervan.

Bedoeld ontwerp voorziet in een verhoging van de op 24 december 1980 goedgekeurde aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980 met 1 miljard 450 miljoen frank.

De aanpassing die in 1980 werd goedgekeurd, was dus 1 miljard 450 miljoen frank te laag geraamd.

In de memorie van toelichting wordt vermeld dat zulks het gevolg is van de hogere lasten van de schatkistcertificaten en -bons, van het beroep tegen variabele rentevoet van hernieuwbare kredieten in vreemde munt en van de grotere aangroei van deze diverse categorieën van schuld dan geraamd bij het opmaken van het ontwerp van begrotingsaanpassing. Hierdoor waren de oorspronkelijke kredieten en de op 24 december 1980 aangenomen bijkredieten onvoldoende.

Deze verantwoording noopt ons tot twee beschouwingen.

Ten eerste, wij begrijpen niet dat men op 24 december 1980 nog op anderhalf miljard na niet kan bepalen welke de werkelijke rentelast voor dit jaar zal zijn.

Collega's, wij hebben deze aanpassing behandeld de dag vóór Kerstmis!

Als er één gegeven is dat op die datum bijna tot op één frank na juist kon worden bepaald, dan is het wel de rentelast van de openbare schuld. Men weet toch wat men geleend heeft en tegen welke intrestvoet!

Ten tweede, wij hebben de indruk dat het probleem van de schuldenlast en van de financiering ervan volledig uit de hand loopt.

Ik las onlangs dat de globale overheidsschuld — dit is de som van de rijksschuld, de gedebudgetteerde schuld, de gewaarborgde schuld en de schuld van de lokale besturen — thans 3 600 miljard belooft of 366 317 frank per inwoner.

In 1970 bedroeg de rijksschuld per inwoner 64 425 frank. In 1980 was deze schuld opgelopen tot 199 125 frank. De rijksschuld groeide in 1979 en 1980 voor het eerst in meer dan dertig jaar zelfs sneller dan het bruto nationaal produkt.

De intrestlast bedroeg in 1980 — zonder de hierboven vermelde 1,450 miljard — 12,4 pct. van de totale staatsuitgaven, tegen 7,5 pct. in 1975. De looptijd van de staatsleningen wordt steeds korter omdat de aantrekkelijkheid van de staatsleningen slechts kan behouden worden door hogere intrestvoeten en kortere looptijden. Hierdoor stijgt de intrestlast en worden de jaarlijkse aflossingen zwaarder en zwaarder.

Wij hebben gelezen dat 95,41 pct. van de totale staatsschuld moet worden terugbetaald binnen tien jaar. Trouwens, mijnheer de minister, uw voorganger, de huidige Eerste minister, heeft ons in de commissie voor de Financiën ervoor gewaarschuwd dat er zich in de jaren 1983 en 1984 zware problemen zullen voordoen ingevolge de kortere looptijd van de leningen die de jongste jaren werden aangegegaan.

Iedereen is ervan overtuigd dat aan deze rampzalige evolutie, waardoor wij en de komende generaties over enkele jaren voor onoverkomelijke problemen zullen staan, een einde moet worden gemaakt. Dit kan maar — wij zullen het blijven herhalen — door diepe, ingrijpende maatregelen tot sanering van de openbare financiën en in de eerste plaats door een beperking van het tekort op de lopende verrichtingen. Enkel op die manier zal men kunnen vermijden dat in steeds toenemende mate een beroep moet worden gedaan op leningen in het buitenland.

Tot dusver is het bij woorden gebleven. Van werkelijke inspanningen om de problemen ten gronde aan te vatten is er geen spoor te vinden. Men houdt het bij «aspientjes», bij kleine en halve maatregelen. Ik verwijs hierbij naar de bepalingen van het zogenaamde 33 miljard-programma uit het vastenconclaaf. Het is niet met maatregelen zoals de verplichte postrekening voor het rijksperoneel, het invoeren van de reclame op de radio en televisie en tutti quanti dat men het probleem van de rijksschuld en de lasten die daaruit voortvloeien ten gronde zal bestrijden.

Trouwens, de Eerste minister heeft gisteren in de Kamer van volksvertegenwoordigers andermaal de alarmbel geluid toen hij verklaarde dat voor dit jaar het begrotingstekort 180 miljard zal bedragen en dat de staatsschuld voor 1981 waarschijnlijk met 370 miljard zal aangroeien.

De bespreking van dit ontwerp tot aanpassing van de rijksschuldbegroting 1980 geeft mij echter de gelegenheid enkele beschouwingen te wijden aan een factor die van belang is voor de Rijksmiddelenbegroting 1981, namelijk de modaliteiten van de crisislening die zal uitgegeven worden vóór 11 juni aanstaande.

Wij hebben hier drie weken geleden een raamwet goedgekeurd die moest toelaten bijzondere voordelen, vooral op het fiscale vlak, toe te kennen voor deze lening. Wij hebben toen gezegd dat de voordelen die in het vooruitzicht werden gesteld ons als onvoldoende voorkwamen om het gestelde doel te bereiken. De modaliteiten die ons thans bekend zijn, sterken ons in de toen verwoorde mening.

Wij hebben gesteld dat om het succes van deze lening te waarborgen drie fundamentele vereisten noodzakelijk waren, namelijk de afschaffing van de roerende voorheffing, de niet-toepassing van artikel 247 van het Wetboek van de inkomstenbelasting betreffende de herkomst der kapitalen en de vrijstelling van successierechten en latere belasting op vermogen of bezit.

Dit gunstig fiscaal kader zou het in de eerste plaats mogelijk hebben gemaakt een lening uit te geven tegen een voordelige rentevoet en voorts kapitalen aan te trekken die normaliter niet door de klassieke leningen worden aangetrokken, en meer in het bijzonder die welke in het buitenland werden of zullen worden belegd.

Om politieke en ideologische redenen werden de amendementen die met dit doel werden ingediend verworpen. Wij stellen thans vast, ten eerste, dat de lening zal worden uitgegeven tegen een intrestvoet van 13 pct. Voor een bijzondere lening is dit percentage zeer hoog.

De laatste klassieke leningen hadden een rentevoet van 12,75 pct. De Staat gaf in januari jongstleden een scharnierlening uit van 13 pct. op de eerste vier jaar en 13,25 pct. op de volgende vier jaar. De scharnierlening van het Wegenfonds van februari brengt 13 pct. op.

Met de overeenkomst van het vastenconclaaf werd een besparing beoogd van vier miljard, door het uitgeven van deze bijzondere lening. Ik vraag mij af waar dan de besparing zit voor een lening tegen de hoogste rentevoet die tot dusver werd toegepast. Zullen integendeel bij het jaareinde 1981 opnieuw geen supplementaire kredieten moeten worden aangevraagd om artikel 21.08 van titel I, sectie 31, aan te vullen?

Wat meer is, er wordt voorzien — maar daar zal slechts op 4 juni zekerheid over bestaan — dat voor de particulieren een uitgifteprijs lichtjes onder pari en voor de institutionele beleggers een uitgiftepremie van rond de 3 pct. zou worden toegepast. Er wordt gesproken van een uitgifte tegen 97 pct.

Als dit waar is, dan zal hiermede een belangrijke minderontvangst voor de Schatkist — alleen al voor de institutionele beleggers voor een bedrag van circa 2 miljard — gepaard gaan.

Mijn conclusie is dat ook dat men hier een dubbel doel heeft gemist: de algemene rentevoet wordt niet gedrukt en de Staat zal evenmin de vooropgezette besparing kunnen realiseren.

Ten tweede, wordt vooropgezet dat de particuliere onderschrijvers gedekt zullen worden voor de gevolgen van een eventuele devaluatie door de binding van het terug te storten kapitaal aan de Europese rekeneenheid, de Ecu.

Het komt ons voor dat hierdoor van de overheid zelve een twijfel wordt geformuleerd ten opzicht van de positie van de Belgische frank op de internationale wisselmarkten.

De psychologische weerslag van deze maatregel is niet te overzien, vooral dan ook voor de latere klassieke leningen. Het is trouwens een maatregel die voor de Schatkist zeer duur zou uitvallen bij een eventuele aanpassing van de wisselkoers.

Ten derde, wat het succes van deze lening betreft, zou men wel eens een schijnsucces kunnen bereiken. De technische omstandigheden van de binnenlandse kapitaalmarkt liggen relatief gunstig. Op het ogenblik — en dit sedert de eerste maal dat er van een crisisle-

ning wordt gesproken — is de opname op de Belgische kapitaalmarkt nihil omdat iedereen blijft afwachten. U kon, mijnheer de minister, niet met een klassieke lening voor de dag komen zodanig dat op het ogenblik de Belgische kapitaalmarkt ongeveer 65 miljard minder heeft gegeven dan tijdens dezelfde periode van vorig jaar. Het tekort werd aangevuld door een veel grotere lening in het buitenland. Normaliter is er dus geld voorhanden op de binnenlandse markt. Er wordt gewag gemaakt van het feit dat de institutionele beleggers rekening houden met een nettorendement van circa 14,5 pct. — 5 pct. belastingvrijdom, uitgiftepremies en dies meer, — waardoor de institutionele beleggers zouden instaan voor een vaste afname van 60 miljard.

Daarenboven zijn verschuivingen en overvloeiingen uit andere leningen, de zogenaamde transfers, zeer goed mogelijk, zoniet waarschijnlijk. De lening van 12,75 pct. staat op de beurs genoteerd op 94,80 en de schamierlening op 95,70. Dat wil zeggen dat degenen die in het begin van het jaar hun kapitaal aan de Staat hebben geleend tegen ogenschijnlijk interessante intresten nu reeds, wanneer zij moeten verkopen, ongeveer 5 pct. verliezen. Er zullen waarschijnlijk personen zijn die zich van dit alles willen afmaken en die hun kapitaal zullen beleggen in de crisislending.

Men kan dus wel een schijnsucces bereiken, doch het werkelijke doel, het aantrekken van vers kapitaal, vooral uit het buitenland, wordt gemist omdat dit kapitaal inzake rendement, belastingvrijdom, looptijd en beveiliging tegen devaluatie even grote zoniet betere voorwaarden geniet.

Mijn conclusie ligt dan ook voor de hand. Om politieke en ideologische redenen, heeft men ervan afgezien, via een aantrekkelijk fiscaal kader nieuwe kapitalen binnen de economische en financiële kringloop te brengen. Men tracht via een hoog rendement en een te betwisten Ecu-binding kapitalen aan te trekken die toch voorhanden zijn.

Het hoog rendement zal geen besparing mogelijk maken zoals verwacht en gehoopt. De Ecu-binding had men best vervangen door verregaande en reële saneringsmaatregelen in het economisch en financieel beleid. Dit zou een werkelijk vertrouwen hebben geschapen in onze munt, daar waar de huidige maatregel slechts een feitelijk wantrouwen officieel bevestigt.

Van deze lening zal geen enkele matigende invloed uitgaan op de rentevoet van de binnenlandse kapitaalmarkt. Door de gestelde voorwaarden wordt echter het probleem gesteld van de klassieke leningen die in de herfst en later zullen worden uitgegeven.

Ik durf het hier niet te zeggen, mijnheer de minister van Financiën, maar ik heb in verband met uw latere klassieke lening, wanneer u bij een eenmalig initiatief blijft, percentages horen citeren waarmee niet zal worden gelachen.

Ik stel dan de vraag, de kringloop is zodoende gesloten want ik kom terug bij uw ontwerp, of wij hierdoor niet verplicht zullen zijn in december 1981 weer zeer zware bijkredieten te vragen om het tekort van de begroting aan te vullen. Ik vrees het, mijnheer de minister, en ik betreur dat men dergelijke gelegenheid heeft laten voorbijgaan om een nieuwe weg te kiezen inzake de financiering, afgezien van onze algemene opmerking in verband met het algemeen economisch en financieel beleid. (*Applaus op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer de Bruyne.

De heer de Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, inzake begrotingsbeleid zijn wij in de Senaat al sedert jaren de machteloze getuige van steeds maar erger worden-misbruiken. Ik denk aan het te laat indienen van de begrotingen door de betrokken ministers, aan het louter platonisch protest van de Voorzitter van de Senaat tegen deze laattijdigheid, ofschoon onze Voorzitter zich procedurieel op zeer goede argumenten beroept, aan de slechte oneindigheid van de voorlopige twaalfden, aan de perfide methode van de jaarlijkse begrotingsaanpassingsbladen waarin men meer dan eens kredieten aantreft die de weerspiegeling zijn van de ontoelaatbare begrotingskunstgrepen van sommige regeringsleden die slechts pro forma gevolg geven aan de door de ministers van Financiën en van de Begroting gegeven instructies inzake besparingen, maar daarna echter het middel vinden om, via bijbladen, ongehinderd de opgelegde begrotingslimieten te overschrijden. Als puntje bij paaltje komt is, in de jongste jaren, de verantwoordelijke regering toch al ter ziele gegaan op het ogenblik dat de bijbladen in de Senaat belanden en wordt het een postuum debat, in de veronderstelling dat er nog een debat gehouden wordt in een ontmoedigde Senaat.

Ik hoop dat de hooggewaardeerde minister van Financiën lang genoeg in functie zal blijven om sommige van zijn pappenheimers in de regering te leren kennen inzake aanpassingsbladen-acrobatie. Ik

hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat in dit verband «pappenheimers» een in het Parlement toegelaten uitdrukking is.

Tot zover enkele algemene beschouwingen over begrotingspolitiek.

Wat het onderhavig wetsontwerp houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980 betreft, beleven wij, voor zover ik weet, een unicum in de Senaat. Ditmaal hebben wij te maken met een aanpassingsblad bij een aanpassingsblad op de oorspronkelijk voorgelegde en door de meerderheid goedgekeurde Rijksschuldbegroting. *Il faut le faire*, zou men in het Frans zeggen.

Mijnheer de minister, ik heb uw memorie van toelichting grondig onderzocht. Formeel bent u in orde met het door u ingeroepen artikel 24 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit. U schrijft geen onwaarheid waar u het hebt over de hoge rentevoeten waartegen u uw schatkistcertificaten op de binnenlandse markt hebt moeten plaatsen, en over de wijze waarop op de Londense markt de rente steeg die u moest betalen om uw in vreemde valuta luidende kaskredieten te verkrijgen, te verlengen en zo mogelijk te consolideren.

Maar, mijnheer de minister, dat werd vanop het spreekgestoelte van de Senaat maanden geleden voorspeld, gezegd en herhaald door een aantal leden van de oppositie, door de liberalen zowel als door de Volksunie. De heer Waltniel heeft hier zoëven opnieuw op de noodhoorn geblazen. Het vertrouwen van de socialistische leek mij in de voorbije maanden, wat dit punt betreft, allesbehalve rotsvast. Alleen in de CVP schenen sommigen nog een preconciëliër geloof in een wonder te hebben behouden.

Aan de oorsprong van dit tweede aanpassingsblad ligt een evolutie die volop aan de gang was op het ogenblik dat uw beklagenswaardige voorganger van de Rijksschuldbegroting trachtte te redden wat er nog te redden was. Het zijn geen onvoorziene gebeurtenissen tengevolge waarvan deze begroting gesprongen is. Gemakshalve of wegens onenigheid in de regering of wegens tactische redenen heeft de verantwoordelijke minister gewacht en de pil verguld en komt u nu de Senaat een rekening voorleggen, waarvan de oppositie zeer vroeg geweten en gezegd heeft dat ze zich fataal zal opdringen. U had een beter lot verdiend, mijnheer de minister.

Het spreekt vanzelf dat de Volksunie tegen dit ontwerp zal stemmen en dat ze uitdrukkelijk elke verantwoordelijkheid afwijst voor wat inzake openbare schuld dit in zijn rode cijfers wegzinkende land in de volgende maanden te wachten staat. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Vandeputte.

De heer Vandeputte, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik vraag in de eerste plaats de heer Waltniel te willen aanvaarden dat ik bij het ontwerp blijf en dat ik derhalve niet zal handelen noch over de berekeningen van het conclaaf, noch over het tekort op de begroting 1981, noch over de uitzonderlijke lening die binnen enkele dagen wordt geëmitteerd.

Voor dit laatste punt kan ik hem wel geruststellen. Zoals ik, heeft hij kunnen vaststellen dat in de pers de voorwaarden van deze lening gunstig worden onthaald. Ik kan hem verzekeren dat ook in financiële kringen dezelfde reactie bestaat. Men vindt dat de formule van de twee schijven technisch goed in mekaar zit en dat wij kunnen hopen op belangrijke intekeningen.

Zowel de heer Waltniel als de heer de Bruyne spreken een zekere verwondering uit omdat men na een eerste aanpassing een tweede aanpassing vraagt voor een bedrag dat nominaal natuurlijk hoog ligt. Alles is echter bijzonder relatief. De thesaurie van de Staat schommelt van dag tot dag en dit op zeer onverwachte wijze ten belope van zeer aanzienlijke bedragen. Vandaag bijvoorbeeld is er een tekort dat niet voorzien was, van verschillende miljarden onder meer omdat de mensen, nu het einde van de maand nadert, tegen de verwachting in, grotere bedragen hebben afgenomen van hun postrekeningen. Morgen kan het weer anders liggen, zodat men niet bij voorbaat kan zeggen wat het uiteindelijk tekort zal zijn. Men dient dus fataal een laatste berekening te maken en zij belooft het bedrag dat u kent, namelijk 1,450 miljard.

Indien men niet alleen naar de allerlaatste dagen van 1980 kijkt, maar de zaken een beetje in een ruimer perspectief ziet, dan komt men tot de bevinding dat de tekorten op de begroting van de Rijksschuld begrijpelijk zijn. De heer Waltniel en de heer de Bruyne hebben zelf de verklaring gegeven. Ik hoef ze dus slechts te herhalen: ten eerste, het globaal tekort van die begroting is aanzienlijker geweest dan verwacht; ten tweede, de rentevoeten die op de binnenlandse en de buitenlandse markt moesten worden betaald lagen hoger dan voorzien. Bovendien is gebleken dat de institutionele beleg-

gers precies op het einde van het jaar intekenden op certificaten voor een zeer korte termijn. Hierdoor moesten de renten nog in de loop van 1980 worden betaald. Hadden de certificaten een vervaldag gehad die wat verder lag, dan konden de intresten in rekening worden gebracht voor het jaar 1981. Dit was nu niet het geval.

Dit zijn de verklaringen die u geeft en die ik herhaal voor de aankomende aanpassing die wij op dit ogenblik vragen. Ik hoop dat de Senaat de regering en de minister van Financiën zal willen volgen door dit ontwerp goed te keuren waardoor een tweede aanpassing ten belope van 1,450 miljard mogelijk wordt. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Artikel 1. § 1. De bijkredieten voor het lopend jaar ingeschreven in het aanpassingsblad van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980 onder titel I, Lopende uitgaven, worden verhoogd met 1 450 miljoen frank.

§ 2. In de bij de wet van 24 december 1980 houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980 gevoegde tabel wordt het bijkrediet voor het lopend jaar ingeschreven onder titel I, sectie 31, artikel 21.08, verhoogd met een bedrag van 1 450 miljoen frank.

Article 1er. § 1er. Les crédits supplémentaires, année courante, inscrits au feuillet d'ajustement du budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1980 sous le titre I, Dépenses courantes, sont majorés de 1 450 millions de francs.

§ 2. Au tableau annexé à la loi du 24 décembre 1980 contenant le feuillet d'ajustement du budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1980, le crédit supplémentaire, année courante, inscrit sous le titre I, section 31, article 21.08, est majoré d'un montant de 1 450 millions de francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 2. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION RELATIVE A EURODIF, ET DE L'ANNEXE, SIGNÉES A PARIS LE 20 MARS 1980

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST MET BETREKKING TOT EURODIF, EN VAN DE BIJLAGE, ONDERTEKEND TE PARIJS OP 20 MAART 1980

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet portant approbation de la Convention relative à Eurodif, et de l'Annexe, signées à Paris le 20 mars 1980.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst met betrekking tot Eurodif, en van de Bijlage, ondertekend te Parijs op 20 maart 1980.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Aangezien de verslaggever verwijst naar zijn verslag en niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Enig artikel. De Overeenkomst met betrekking tot Eurodif, en de Bijlage, ondertekend te Parijs op 20 maart 1980, zullen volkomen uitwerking hebben.

Article unique. La Convention relative à Eurodif, et l'Annexe, signées à Paris le 20 mars 1980, sortiront leur plein et entier effet.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LE GOUVERNEMENT DE LA MALAISIE RELATIF A L'ENCOURAGEMENT ET A LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, SIGNE A KUALA LUMPUR LE 22 NOVEMBRE 1979

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET AKKOORD TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REGERING VAN MALEISIË BETREFFENDE DE AANMOEDIGING EN DE WEDERZIJDE BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE KUALA LUMPUR OP 22 NOVEMBER 1979

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le gouvernement de la Malaisie, signé à Kuala Lumpur le 22 novembre 1979.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Akkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Maleisië, ondertekend te Kuala Lumpur op 22 november 1979.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer de Bruyne, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik acht het niet overbodig even op het spreekgestoelte te komen voor enkele beschouwingen over het ons voorgelegde wetsontwerp houdende goedkeuring van een akkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Maleisië betreffende de aanmoediging en de wederzijdse bescherming van investeringen.

Wij hebben hier te maken met een akkoord van het gebruikelijke type.

In het verslag van Kamerlid Biefnot wordt een lijst van tien akkoorden inzake aanmoediging en bescherming van investeringen gegeven die tot nu toe door België werden afgesloten.

Wat is eigenlijk de betekenis van dergelijke akkoorden?

Ten eerste, hebben zij een belangrijk juridisch aspect. Meestal hebben wij in de derde wereld te maken met regeringen die niet graag op internationale rechtsregels worden vastgelegd. Bij besprekingen met die regeringen kost het steeds moeite teksten te doen ondertekenen waarin uitdrukkelijk naar het internationaal recht wordt verwezen, zodat geschillen niet volgens het nationale recht van het land in kwestie kunnen worden voorgelegd en beslecht, maar dat onze posities integraal volgens internationale welbekende rechtsregels met een uitgewerkte jurisprudentie kunnen worden verdedigd. In onderhavig verdrag is dit punt te onzen gunste geregeld.

Ten tweede, staat in dit akkoord ook een artikel in verband met nationalisering of onteigening. Nationalisering of onteigening worden niet uitgesloten. Zij blijven mogelijk volgens het verdrag, maar er wordt in elk geval in een vergoeding voorzien voor de Belgische investeerders.

Een derde juridisch kenmerk vormt de subrogatie in de rechten van de investeerders. Waarover gaat het in dit geval? De BLEU en Maleisië, of publiekrechtelijke instellingen van die landen, worden

gesubrogeerd in de rechten van de investeerders wanneer zij een betaling verrichten krachtens garantiecontracten. Dit schijnt tamelijk ingewikkeld voor wie niet vertrouwd is met deze materie. In werkelijkheid is het zeer eenvoudig.

Instellingen zoals de Delcrederedienst kunnen krachtens het verdrag in de plaats treden voor alle rechten van Belgische firma's die een betaling hebben gedaan of die recht hebben op één of andere vordering. Er kan op geen enkele manier aan worden getwijfeld dat Belgische instellingen zoals de Delcrederedienst of Kredietexport onmiddellijk zonder juridische bezwaren in de plaats kunnen treden van de Belgische firma in kwestie.

Nóg een belangrijk juridisch aspect van een dergelijk verdrag is, dat uitdrukkelijk wordt bepaald dat geschillen zullen worden voorgelegd aan het Internationaal Centrum voor Regeling van Investeringsgeschillen, instelling gesproten uit de OESO. Ook dit is zeer belangrijk. Het is in die scheidsrechterlijke uitspraken dat wij een waarborg méér hebben dat inderdaad volgens de regels van het Volkenrecht de eventueel gerezen geschillen zullen worden behandeld.

Benevens deze juridische beschouwingen wil ik ook even wijzen op de aanzienlijke Belgische belangen in Maleisië. Maleisië is een land dat in minstens twee domeinen een belangrijke rol speelt, rol die trouwens in de loop der jaren nog belangrijker zal worden. Het betreft hier de rubber en de plantaardige oliën. Ik heb de gelegenheid gehad in verschillende hoedanigheden Maleisië enkele malen te bezoeken en heb daar Belgische firma's aan het werk gezien die inzake rubberplantages en voor de raffinage van plantaardige oliën een faam hebben verworven die in eerste instantie is gewond op de ervaring wij ter zake hebben opgedaan in onze voormalige kolonie.

Naast de economische en technische belangen in Maleisië die vrij aanzienlijk zijn en niet zomaar een lokaal experiment betreffen maar inzake rubber en plantaardige oliën werkelijk tot indrukwekkende installaties aanleiding hebben gegeven, nemen wij ook inzake ontwikkelingsbeleid in Maleisië een specifieke positie. Inderdaad, sedert jaren worden onder meer aan de rijksuniversiteit te Gent Maleisische jonge intellectuelen en specialisten opgeleid die in toenemende mate een rol spelen in de wereld van de rubber en van de plantaardige oliën in hun land.

Tenslotte is er ook nog een psychologisch-politieke reden die aan dit verdrag een bijzondere betekenis geeft. Maleisië is gelegen in een deel van de wereld waar wij onze marktpositie moeten versterken. Het is een zeer ingewikkelde zone van de wereldhandel. Men moet ze zien in het geheel van de Stille Oceaan en in het licht van de rol die België kan en moet spelen in dat specifiek gebied van de Stille Oceaan. De Asean-landen zijn landen waarvan het regime en de politieke en juridische grondslagen stabiel zijn, in de zin die men aan dit woord dient te geven in dit deel van de wereld.

Op een ogenblik dat iedereen spreekt over de wenselijkheid onze uitvoer op te drijven en ons uitvoerpakket beter aan te passen aan de huidige vereisten van de werelddeconomie is dit verdrag een belangrijk hulpmiddel — geen wondermiddel — dat kan bijdragen tot een verbetering van onze positie in Maleisië in de eerste plaats, maar ook in heel de groep landen waarover ik daarstraks heb gesproken. Indien wij in die landen kunnen doorwerken en geen onverwachte gebeurtenissen onze inspanningen afbreken, kunnen wij een concrete stap zetten naar een aan de omstandigheden beter aangepaste deelname van België aan de werelddeconomie.

Het is op grond van die motivering en in die geest dat ik erop vertrouw dat de Senaat éénparig een ja-stem zal uitbrengen. (*Applaus op alle banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Vandeputte.

De heer Vandeputte, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, namens mijn collega Coens, die in China is, vraag ik dat de Senaat dit wetsontwerp zou willen goedkeuren.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. L'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le gouvernement de la Malaisie relatif à l'encouragement et à la protection réciproques des investissements, signé à Kuala Lumpur le 22 novembre 1979, sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. Het Akkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Maleisië betreffende de aanmoediging en bescherming van investeringen, ondertekend te Kuala Lumpur op 22 november 1979, zal volkomen uitwerking hebben.

diging en de wederzijdse bescherming van investeringen, ondertekend te Kuala Lumpur op 22 november 1979, zal volkomen uitwerking hebben.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE UNIE DE CAMEROUN EN MATIERE DE PROMOTION ET DE PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, SIGNEE A BRUXELLES LE 27 MARS 1980

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE VERENIGDE REPUBLIEK KAMEROEN BETREFFENDE DE WEDERZIJDE AANMOEDIGING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 27 MAART 1980

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'une convention.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van een overeenkomst.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Enig artikel. De Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de verenigde republiek Kameroen betreffende de wederzijdse aanmoediging en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 27 maart 1980, zal volkomen uitwerking hebben.

Article unique. La Convention entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république unie du Cameroun en matière de promotion et de protection réciproques des investissements, signée à Bruxelles le 27 mars 1980, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 17, § 4, DE LA LOI DU 7 JUILLET 1970, CONCERNANT LA STRUCTURE DE L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR, TEL QU'IL A ETE MODIFIE PAR LA LOI DU 18 FEVRIER 1977

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 17, § 4, VAN DE WET VAN 7 JULI 1970 BETREFFENDE DE ALGEMENE STRUCTUUR VAN HET HOGER ONDERWIJS, ZOALS HET IS GEWIJZIGD DOOR DE WET VAN 18 FEBRUARI 1977

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'article 17, paragraphe 4, de la loi du 7 juillet 1970 concernant la structure de l'enseignement supérieur.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 17, paragraaf 4, van de wet van 7 juli 1980 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. Dans l'article 17, § 4, de la loi du 7 juillet 1970 concernant la structure de l'enseignement supérieur, tel qu'il a été modifié par l'article 12, § 1er, de la loi du 18 février 1977, le premier alinéa est complété comme suit :

« et par l'arrêté royal du 25 octobre 1971 fixant le statut des maîtres de religion, des professeurs de religion et des inspecteurs de religion des religions catholique et protestante des établissements primaire, spécial, moyen, technique, artistique et normal de l'Etat (annexe A, paragraphe I, annexe B, paragraphe I), tel qu'il a été modifié. »

Enig artikel. In artikel 17, § 4, van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, zoals het is gewijzigd door artikel 12, § 1, van de wet van 18 februari 1977, wordt het eerste lid aangevuld als volgt :

« en door het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 tot vaststelling van het statuut van de leermeesters, de leraars en de inspecteurs katholieke en protestantse godsdienst der inrichtingen voor lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat (bijlage A, paragraaf I, bijlage B, paragraaf I), zoals het werd gewijzigd. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, de commissie voor de Economische Aangelegenheden heeft vanmorgen goedgekeurd het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 februari 1961 houdende oprichting van een Landbouwinvesteringsfonds.

Zij vraagt dat dit punt aan onze agenda van morgennamiddag zou worden toegevoegd en bij spoedbehandeling zou worden onderzocht.

De heer Vanhaverbeke zal mondeling verslag uitbrengen.

Is de Senaat het daarmee eens?

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

PROJET DE LOI — ONTWERP VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé un projet de loi relatif à l'amélioration du revenu agricole par une adaptation de l'aide en matière financière.

De regering heeft ingediend een ontwerp van wet houdende verbetering van het inkomen in de landbouw door een aanpassing van de financiële tegemoetkoming.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il est renvoyé à la commission de l'Economie.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Mevrouw Staels-Dompas heeft de volgende voorstellen ingediend :

1° Tot wijziging van artikel 1, 1°, van de wet van 10 april 1973 waarbij aan de werknemers kredieturen worden toegekend met het oog op hun sociale promotie;

Mme Staels-Dompas a déposé les propositions de loi ci-après :

1° Modifiant l'article 1er, 1°, de la loi du 10 avril 1973 accordant des crédits d'heures aux travailleurs en vue de leur promotion sociale;

2° Tot wijziging van de artikelen 1 en 2 van de wet van 1 juli 1963 houdende toekenning van een vergoeding van sociale promotie.

2° Modifiant les articles 1er et 2 de la loi du 1er juillet 1963 portant instauration de l'octroi d'une indemnité de promotion sociale.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Le Sénat se réunira demain 27 mai 1981, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen 27 mei 1981, te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 heures.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 18 uur.*)